

Kultūras ministrija

LATVIJAS DEJAS STRATĒGIJA 2023-2027

Izstrādātājs:
Latvijas Dejas padome

Apstiprināta:
Latvijas Dejas padomē 30.01.2023.

SATURS

Ievads un preambula	3
I. Situācijas raksturojums dejas nozarē.....	4
II. Situācijas raksturojums baletā.....	5
Valstiskās institūcijas baletā.....	5
Nevalstiskās institūcijas baletā.....	5
Pašvaldības un privātais sektors baletā.....	6
Baleta festivāli un konkursi.....	7
III. Situācijas raksturojums laimētīgajā dejā.....	9
Nevalstiskās organizācijas laikmetīgajā dejā.....	9
Festivāli laikmetīgajā dejā.....	12
IV. Situācijas raksturojums mūsdienu dejās.....	13
Valstiskās institūcijas mūsdienu dejās.....	14
Nevalstiskās institūcijas mūsdienu dejās.....	14
Pašvaldību un privātais sektors mūsdienu dejās.....	14
Festviāli un konkursu mūsdienu dejās.....	17
V. Situācijas raksturojums skatuviskajā tautas dejā.....	17
Valstiskās institūcijas skatuviskajā tautas dejā.....	18
Nevalstiskās institūcijas skatuviskajā tautas dejā.....	19
Festivāli, deju svētki un konkursu skatuviskajā tautas dejā.....	20
VI. Izglītība dejā.....	21
Profesionālās ievirzes izglītība.....	21
Profesionālā vidēja izglītība.....	23
Augstākā izglītība.....	24
VII. Dejas nozares analīze, izvērtējums un risināmās problēmas.....	26
SVID analīze.....	26
Līdzšinējās kultūrpolitikas izvērtējums dejas nozarē.....	28
Risināmās problēmas.....	28
VIII. Rīcības virzieni un uzdevumi prioritāšu īstenošanai.....	29
Dejas nozares stratēģijas īstermiņa un ilgtermiņa rezultāti.....	30
Īstermiņa rezultāti.....	30
Ilgetermiņa rezultāti	31
IX. Dejas stratēģijas rīcības plāns.....	33
X. Stratēģijas īstenošanas novērtēšanas kārtība.....	48

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

AKCMV – Alfrēda Kalniņa Cēsu mūzikas vidusskola	LM - Labklājības ministrija
EDMS – Emīla Dārziņa mūzikas skola	LNOB - Latvijas Nacionālā opera un balets
HA - Horeogrāfu asociācija	LNKC - Latvijas Nacionālais kultūras centrs
IZM - Izglītības un zinātnes ministrija	RISEBA – Rīgas Starptautiskā ekonomikas un biznesa augstskola NVO - Nevalstiskā organizācija
JRMS – Jaņa Rozentāla mākslas skola	MIKC - Mākslu izglītības kompetences centrs
IKVD – Izglītības kvalitātes valsts dienests	RD - Rīgas dome
JVLMA - Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija	RD IKSD - Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments
KM - Kultūras ministrija	RBS - Rīgas Baleta skola
LBDĢ - Latvijas Baleta un dejas ģilde	VISC - Valsts izglītības un satura centrs
LDIC - Latvijas Dejas informācijas centrs	NMV – Nacionālā mākslu vidusskola
LDP - Latvijas Dejas padome	
LKA - Latvijas Kultūras akadēmija	
LKK - Latvijas Kultūras koledža	

IEVADS

Dejas nozares stratēģija ir Latvijas Dejas padomes (LDP) izstrādāts nozares attīstības vidējā termiņa plānošanas dokuments konkrētai kultūrpolitikas jomai – dejas nozarei. Dejas nozares stratēģija balstās Kultūrpolitikas pamatnostādņu 2022.–2027. gadam “Kultūrvalsts” plānošanas dokumentā un kultūrpolitikas pamatnostādņu 2014.–2020. gadam „Radošā Latvija” īstenošanas gaitā sasniegto mērķu un uzdevumu izvērtējumā. Dejas nozares stratēģija nosaka nozares prioritātes un sekmē valsts ilgtermiņa un vidēja termiņa politikas plānošanas dokumentos izvirzīto mērķu sasniegšanu.

Dejas nozares pamatnostādņu izstrādes mērķis ir apliecināt dejas jomas vērtību kultūrvidē un definēt rīcības virzienus daudzveidīgai un ilgtspējīgai dejas nozares attīstībai, konkurētspējai, lai veidotu augstāku dzīves kvalitāti ikvienam, saglabājot un attīstot Latvijas kultūras kapitālu un iedzīvotāju radošumu, balstoties tradīcijas, izcilības, daudzveidības, radošuma un pieejamības princīpos.

Dejas nozares stratēģijas otrā perioda izstrāde notiek sarežģītā laikā, ko raksturo Krievijas kara Ukrainā humānā krīze un COVID-19 pandēmijas sekas, kas būtiski mainījušas nozares attīstību, ietekmējot sabiedrībai piedāvāto produktu saturu un formu. Iepriekšējā periodā, svinot Latvijas Republikas simtgadi, apzinātās un aktualizētās dejas nozares mantotās un jaunradītās kultūras vērtības veicināja plašas sabiedrības interesi un līdzdalību un vienlaikus apliecināja kultūras lomu nacionālās identitātes un lepnuma par piederību Latvijai stiprināšanā. Šīs vērtības uzliek nozarei pienākumu turpināt aizsākto virzienu, vienlaikus efektīvu risināt ar kultūras nozares attīstību saistītus jautājumus, sekmēt kvalitatīvas kultūrvides veidošanu un kultūras produktu pieejamību sabiedrībai.

PREAMBULA (VĪZIJA)

Dejas kā spēcīgs sabiedriskās kultūrvides veidotājs savās daudzveidīgajās izpausmēs stabili iekļaujas mākslas un kultūras mantojumā, un vienlaikus radošā darbībā īsteno inovatīvus risinājumus ar mērķi ievērojami paaugstināt dejas nozares nozīmi sabiedrības labklājības attīstībā. Līdz ar to kultūras institūciju un kultūrizglītības iestāžu uzdevums ir veicināt ikviena cilvēka personisko izaugsmi, izglītošanos un radošā potenciāla atraisīšanu, kā arī iespējami plašākas auditorijas līdzdalību dejas nozares un kultūras procesos.

Dejas nozares stratēģija kā mērķtiecīgs un plānveidīgs dokuments ir instruments, kas nodrošina ne vien pašas nozares pilnveidi, bet veicina arī indivīda personības veidošanos un dzīves kvalitātes uzlabošanu, ietekmē sabiedrības un valsts izaugsmi. Tādēļ ir nepieciešama radoša un aktīva dejas nozarē strādājošo līdzdalība kultūrvērtību apzināšanā un pieejamības nodrošināšanā, profesionālās izglītības pilnveidē, sabiedrības iesaistē un turpmākā nozares attīstībā.

Dejas nozares stratēģijas uzdevumi ir saskaņoti un vērsti uz Kultūrpolitikas pamatnostādņu “Kultūrvalsts” 2022.–2027. izvirzīto mērķi - **ilgtspējīga un sabiedrībai pieejama kultūra cilvēka izaugsmei un nacionālas valsts attīstībai, mērķu sasniegšanai kā darbības prioritārus virzienus nosakot** augstvērtīga kultūras piedāvājuma pieejamību, aktīvu sabiedrības līdzdalību kultūras procesos, dejas nozares attīstību un cilvēkresursu ataudzi.

Lai īstenotu Kultūrpolitikas pamatnostādņu “Kultūrvalsts” 2022.–2027. gadam izvirzītos mērķus un uzdevumus, dejas nozares stratēģija turpmākā perioda attīstību veido, balstoties uz tradīciju un jaunrades sinerģiju, pārmantojamību, līdzdarbības un atbildības principiem. Dejas nozares stratēģija aplūko situāciju un iezīmē vadlīnijas dejas daudzveidības attīstībai Latvijā.

I. SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS DEJAS NOZARĒ

Deja kā spēcīgs sabiedriskās kultūrvides veidotājs savās daudzveidīgajās izpausmēs stabili iekļaujas Latvijas kultūras mantojumā un radošajā dzīvē. Latvija var lepoties ar izcilām dejas tradīcijām, par ko liecina gan Latvijas Nacionālā baleta simtgade (kas atzīmēta 2022. gadā), gan pasaulē populāru Latvijas deju dejotāju sasniegumi, gan skatuviskās tautas deju dejotāju daudzskaitlīgums. Līdzās profesionāliem dejas māksliniekiem dejas ir arī viens no populārākajiem amatierkustības veidiem. Saskaņā ar 2018. gadā veiktā Kultūras patēriņa un līdzdalības ietekmes pētījuma datiem 3% no aptaujātajiem ir tautas vai mūsdienu deju kolektīvu dalībnieki. 2019. gadā Covid-19 pandēmijas ietekmē dalībnieku skaits krasī samazinājās, tomēr tuvojoties Dziesmu un deju svētkiem, deju dejotāju skaitam ir tendence pieaugt, atgriežoties pirms pandēmijas līmenī.

Ļoti plašā un daudzveidīgā dejas nozare atrodas divu ministriju pārraudzībā. Kultūras ministrijas pārziņā ir profesionālās dejas mākslas attīstība Latvijā, kas visspilgtāk reprezentējas baletā un laikmetīgās dejas žanros, kā arī dejas amatierkustību tautas mākslas jomā, kuru koordinē Latvijas Nacionālais kultūras centrs. Izglītības un zinātnes ministrijas pārraudzībā ir pirmsskolu, skolu un interešu izglītības iestāžu skatuviskās tautas un mūsdienu deju kolektīvu, kas piedalās Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos, radošās darbības veicināšana, kā arī pedagogu profesionālās pilnveides un metodiskā darba nodrošināšana. Dejas nozare ir saistīta arī ar sporta nozari un atrodas ar to dialogā, taču šīs stratēģijas ietvaros tiek runāts par deju kā mākslu.

Iepriekšējā plānošanas perioda būtiskākais ieguvums ir **solis pretī dejas nozares sašķeltības mazināšanai. 2017. gadā tika iedibināta Dejas balva**, kas ir augstākais apbalvojums nozarē. Līdz ar Dejas balvas iedibināšanu tiek skaidrāk formulēti dejas žanri, kuros darbojas dejas profesionāļi kā daļa no Latvijas profesionālās mākslas nozares:

- **balets,**
- **laikmetīgā dejas,**
- **mūsdienu dejas,**
- **skatuviskā tautas dejas.**

Kopš 2017. gada Kultūras ministrija uz līdzdarbības līguma pamata deleģē atsevišķu valsts pārvaldes uzdevumu veikšanu dejas jomā ar mērķi:

1. veikt Latvijas profesionālo un amatierkolektīvu uzvesto dejas jauniestudējumu novērtējumu, organizēt dejas mākslinieku godināšanas un apbalvošanas procesu Dejas balvas ietvaros par izciliem sasniegumiem dejas mākslā;
2. veicināt dejas mākslas nozares mākslinieciskās kvalitātes celšanu un sabiedrības izpratni un interesi par dejas mākslas nozares sasniegumiem, nodrošinot informācijas pieejamību par dejas mākslinieku sasniegumiem;
3. atlasīt un uzkrāt aktuālo informāciju un veicināt informācijas apriti dejas jomā par konkrētiem pasākumiem, sadarbības projektiem, izglītības, finansējuma u.c. iespējām Latvijas dejas nozares pārstāvjiem;
4. veicināt Latvijas dejas mākslas starptautisko atpazīstamību un Latvijas dejas mākslas nozares profesionāļu iesaisti starptautiskajos projektos Latvijā un ārvalstīs.

Konkursa kārtībā šis valsts deleģētās funkcijas ir veikusi **biedrība “Latvijas Dejas informācijas centrs” (LDIC)**, kuras mērķis ir atbalstīt dejas attīstību, veicinot nozares vienotību. LDIC pirmsākumi meklējami 2011. gadā, kad tika izveidots žurnāls “Dance.lv” (www.dance.lv) – interneta vidē radīts un attīstīts kultūras medijs, kas dokumentē dejas nozares aktuālos procesus, reflektē par notikumiem un problēmām dejas mākslā gan Latvijā, gan pasaulē, piedāvā diskusiju platformu nozares māksliniekiem, teorētiķiem, kā arī dejas praktiķiem un interesentiem.

II. SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS BALETĀ

Baleta žanru pārstāv valsts organizācijas, pašvaldības, nevalstiskās organizācijas un individuālie komersanti. Valsts institūcijas nodrošina baleta mākslas pieejamību sabiedrībai un profesionālās klasiskās dejas izglītības apguves iespējas. Pašvaldības, nevalstiskās organizācijas un privātais sektors veicina baleta mākslas popularizēšanu un tradīciju saglabāšanu, īstenojot mākslinieciskās jaunrades un sociāla rakstura projektus Latvijā un ārpus tās, kā arī sniedz ieguldījumu kultūrizglītībā, darbojas interešu izglītības sektorā, dibinot baleta studijas.

Valstiskās institūcijas baletā

Latvijas Nacionālā opera un balets (LNOB) ir Latvijā vienīgā valsts finansētā profesionālā baleta institūcija. Latvijas Nacionālais balets darbojas 1919. gadā dibinātās Latvijas Nacionālās operas sastāvā un īsteno mērķus un uzdevumus saskaņā ar Latvijas Nacionālās operas likumu un izveidoto Latvijas Nacionālās operas stratēģijas dokumentu. Latvijas baletu raksturo stabila un ilglaicīga mākslinieciskā vadība, kuru kopš 1993. gada realizē Aivars Leimanis. Tradicionāli LNOB repertuāra pamatu veido 22 klasiskā un neoklasiskā baleta pērles, kā arī izcili, starptautiski atzīti laikmetīgā baleta oriģināliestudējumi. LNOB Latvijas sabiedrībai ik mēnesi sniedz 13–14 baleta izrādes, nodrošinot pilnas zāles, tādējādi aktīvi darbojoties Latvijas kultūrvides attīstībā un sabiedrības dzīves kvalitātes uzlabošanā. Šobrīd LNOB ir 67 dejotāji un 7 repetitori. LNOB dejotāji nemitīgi pilnveido savu profesionalitāti un regulāri apliecina savu izcilību prestižos baleta konkursos pasaulē: Starptautiskais baleta konkurss Varnā, Starptautiskais baleta konkurss Džeksonā, Starptautiskais baleta konkurss Lozannā, Starptautiskais Dienvidāfrikas baleta konkurss Keiptaunā, Starptautiskais baleta konkurss Maskavā, Starptautiskais baleta konkurss Pekinā, Starptautiskais baleta konkurss Seulā, Starptautiskā Baltijas baleta konkursā Rīgā. Neskatoties uz Covid-19 izraisīto negatīvo ietekmi, no 2020.–20212. gadam ir notikušas 232 baleta izrādes, tai skaitā 6 baleta jauniestudējumi, kā arī 2022. gada nogalē vērienīgi nosvinēta Latvijas baleta simtgade.

Nevalstiskās organizācijas baletā

Paralēli valsts finansētajai dejas institūcijai rūpes par žanra attīstību veic vairākas Nevalstiskās organizācijas (NVO). NVO Latvijas un starptautiskā mērogā īsteno mākslinieciskās jaunrades

projektus, veic sociālu darbību, kā arī nodrošina Latvijas pārstāvju dalību nozīmīgās starptautiskās kultūras un dejas organizācijās UNESCO CID, Starptautiskā baleta konkursu federācijā u.c. Nevalstiskās organizācijas aktīvi darbojas kultūrizglītībā, sniedzot nozīmīgu ieguldījumu baleta žanra un cittautu deju popularizēšanā un tradīciju uzturēšanā. Šeit ļoti nozīmīga loma ir profesionālu baleta dejotāju dibinātajām baleta studijām, kas veic aktīvu darbību gan organizējot konkursus, gan arī piedaloties Latvijas un starptautiskos dejas konkursos. Klasiskā un cittautu dejā nozīmīgas ir mazākumtautību dibinātās deju studijas.

Latvijas Profesionālā baleta asociācija (LPBA) dibināta 1993. gada 11. decembrī, kopš 2005. gada asociācijas juridiskais statuss ir biedrība. Biedrībā apvienojušies profesionāli baleta, skatuviskās tautas dejas (VDA “Daile”, “Sakta”), operetes un mūsdienīgu dejas profesionāļi. Kopumā LPBA ir 150 biedri. LPBA kā sabiedriska organizācijas mērķis ir izstrādāt un ieviest normatīvo regulējumu un atbalsta sistēmu radošo profesionāļu tiesiskās un sociālās aizsardzības pilnveidošanai, rūpēties par baleta veterāniem (pensijas, pabalsti, mūža stipendijas, kultūras pasākumu apmeklējumi u. c.). LPBA virza kandidātus valsts augstākajam apbalvojumam Trīs zvaigžņu ordenim un Latvijas Teātra darbinieku savienības (LTDS) “Spēlmaņu nakts” balvai u. c. Kopš 1996. gada par izciliem sasniegumiem baleta mākslā un pedagoģijā LPBA sadarbībā ar LTDS un LNOB izvirza kandidātus H. Tangijevas-Birznieces balvai. LPBA prezidente kopš 2001. gada ir Lita Beiris.

Biedrība “Latvijas Baleta un Dejas Ģilde” (LBDĢ) dibināta 2002. gadā kā “Latvijas baleta un dejas fonds”. 2005. gadā biedrība tika pārreģistrēta un ieguva nosaukumu “Latvijas Baleta un Dejas Ģilde”. LBDĢ ir profesionāla radoša biedrība, kura darbojas kā Sabiedriskā labuma organizācija. LBDĢ mērķi ir veicināt baleta un dejas jomas profesionālo pilnveidi un attīstību, organizēt labdarības pasākumus un sociālās palīdzības sniegšanu baleta un dejas jomas profesionālajiem darbiniekiem, sadarboties ar citām radošajām organizācijām Latvijā un ārvalstīs, rūpēties par baleta un dejas tradīciju saglabāšanu un uzturēšanu, sniegt informāciju un cita veida atbalstu preses izdevumiem, radio un televīzijas raidījumiem ar mērķi popularizēt baletu un deju Latvijā un ārvalstīs, risināt citus jautājumus, kuriem var būt nozīme biedrības mērķu realizēšanā. LBDĢ regulāri producē un īsteno Latvijas baletam nozīmīgus kultūras notikumus, kā arī mūzikas un dejas projektus, kas jauniem horeogrāfiem un mūziķiem dod iespēju īstenot radošās ieceres. To vidū ir gan lielformāta baleta izrādes, laikmetīga baleta iestudējumi un vokālie koncerti. LBDĢ ir veikusi lielu ieguldījumu baleta kultūrvēsturiskās atmiņas saglabāšanā. Kopš 2007. gada ir izveidots dokumentālo filmu un grāmatu cikls “Latvijas baleta elki pasaulē 20. gs.”. Ciklā izdotas 7 grāmatas un 3 dokumentālas filmas par Latvijas baleta izcilām personībām, kuru darbība ir ietekmējusi Latvijas baleta attīstību.

Pašvaldību un privātais sektors baletā

Jūrmalas kultūras centra Bērnu baleta kultūras biedrība “Arabeska” dibināta 1996. gadā. Biedrības dibinātāja un vadītāja Jūlija Tihomirova. Baleta studija iepazīstina bērnus ar baleta pamatiem un horeogrāfiju, kā arī sadarbojas ar Latvijas un citu valstu bērnu baleta kolektīviem. Biedrība sadarbībā ar Jūrmalas pašvaldību kopš 1996. gada organizē starptautisku festivālu/konkursu “Arabeska”. Kopš 2015. gada, sadarbībā ar Rīgas pašvaldību tiek organizēts festivāls/konkurss “Dejas Olimpiāde” un “Grand Prix”.

Baleta studija “Rondo” dibināta 1976. gadā, Rīgas pilsētas Jaunatnes mākslinieciskās jaunrades centra Praktiskās estētikas skolā. Kopš 2010. gada “Rondo” ir Ludmilas Vikanovas privātā baleta studija. Četrdesmit sešu gadu laikā studija “Rondo” ir bijusi daudzu starptautisku konkursu un festivālu laureāte, iegūstot gan Grand Prix, gan pirmās vietas. Kopš studijas dibināšanas, to absolvējuši vairāk nekā 3000 studentu, no kuriem daudzi kā profesionāli dejotāji vēlāk strādājuši Latvijas Nacionālajā

operā, Zviedrijas, Vācijas, Izraēlas, Holandes, Šveices, Austrālijas, Francijas un citu pasaules valstu teātros.

ZITAS ERRS STUDIJA savu darbību uzsāka 1994. gadā. Studijas mērķis veidot studijas darbu kā karjeras trampīnu, kas sagatavo audzēkņus mācībām Rīgas Baleta skolā. Studija divreiz gadā veido koncertprogrammas un baleta izrādes, kurās audzēkņiem ir iespēja parādīt nodarbībās apgūto. Studijas audzēknes piedalās starptautiskos baleta konkursos un festivālos Ukrainā, Polijā, Šveicē, Vācijā, Slovākijā.

Baleta studija “Grande” sāk darboties 2001. gadā kā Rīgas pilsētas pašvaldības dibinātās Māksliniecišķās jaunrades centra “Praktiskā estētikas skola” kolektīva sastāvdaļa. Studijas dalībnieku pamatsastāvu veidoja bērni un jaunieši vecumā no 4-20 gadi. Apmācību programma ir veidota uz klasiskās dejas pamatiem. Profesionālu pedagogu vadībā ir iespējas apgūt klasisko deju, cittautu dejas un dažādus mūsdienu deju virzienus. Kolektīva repertuārā ir dažādu dejas žanru koncertnumuri, deju uzvedumi un bērnu baleta izrādes. Kolektīva audzēkņi ir daudzu starptautisko dejas konkursu un festivālu laureāti. Daudzi kolektīva dejojāji savu nākotni saista ar dejas mākslu, kļūstot par profesionāliem dejojājiem, deju pedagogiem un horeogrāfiem. Dejas teātris/baleta studija “Grande” piedalās dažādos kultūras projektos, sadarbojas ar dažādu mākslas žanru profesionāliem māksliniekiem un kolektīviem.

Liepājas baleta un deju studija dibināta 2003. gadā. Tās vadītāja Ingrīda Lūre. Studijas audzēkņi padziļināti apgūst klasisko deju un tiek sagatavoti turpmākām mācībām Rīgas Baleta skolā.

Klasiskās dejas studija „Freska” savu darbību uzsākusi 2011. gadā horeogrāfes un baleta mākslinieces Tatjanas Pavļeņinas vadībā. Studijā padziļināti apgūst klasiskās dejas pamatus. Studijas dalībnieki iestudē dažādus horeogrāfijas priekšnesumus, ar labiem panākumiem startē Latvijas un starptautiska mēroga konkursos un piedalās koncertos. Studijas audzēkņi tiek sagatavoti turpmākām mācībām Rīgas baleta skolā.

Privātā deju skola “Movimento Latvia” savu darbību uzsākusi 2015. gadā baleta dejojājas Aleksandras Kolidzejas-Analtes vadībā. Privātā deju skolas audzēkņi ieguvuši godalgotas vietas gan Latvijā, gan konkursos ārzemēs. 2019. gadā skola uzsāka sadarbību ar konkursu - festivālu *World Folk Vision Italia*. Studijas audzēkņi tiek sagatavoti mācībām Rīgas Baleta skolā.

K&S Neikšinu baleta studija ir dibināta 2019. gadā. Studijas vadītāji ir Latvijas Nacionālā baleta māksliniece, horeogrāfe Kristīne Neikšina un Latvijas Nacionālās baleta premjers, repetitors, Rīgas Baleta skolas pedagogs Sergejs Neikšins.

SIA “Baleta Nodarbības” ir viena no jaunākajām baleta studijām, kas dibināta 2020. gadā. Tās vadītāja Kate Ikauniece dejas izglītību un pieredzi guvusi, absolvējot Rīgas Baleta skolu, Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas Horeogrāfijas katedru un strādājot Latvijas Nacionālā baleta trupā

Margaritas Demjanokas Skutelskas un Viktorijas Kļimovas baleta studija studija “Balerīnas skola” dibināta 2020. gadā. Studija piedāvā baleta nodarbības bērniem un pieaugušajiem. Tāpat tiek piedāvātas individuālas nodarbības sportistiem, profesionāliem dejojājiem un ikvienam dejojgribētājam.

Baleta festivāli un konkursi

Starptautisko Baltijas baleta festivālu “No klasikas līdz avangardam” 1995. gadā dibināja tā mākslinieciskā vadītāja Līta Beiris. Kopš 2000. gada Festivāla vadību pārņēmis nodibinājums “Dejas Varavīksne”, kura mērķis ir bagātināt Latvijas kultūras telpu, popularizēt profesionālā baleta mākslu, izglītot iedzīvotājus par jaunākajām tendencēm baleta mākslā, kā arī organizēt labdarības akcijas sociāli maz aizsargātajām grupām. Nodibinājumam ir piešķirts Sabiedriskā labuma organizācijas statuss. Starptautiskais Baltijas baleta Festivāls ik gadu iepazīstina Latvijas sabiedrību ar dažādiem deju virzieniem, stiliem un žanriem. Festivāla ietvaros tiek īstenota starpkultūru sadarbība dejas jomā, dažādas dejas meistarklases, vizuālās mākslas darbu un fotogrāfiju izstādes, lekcijas un citas ar dejas mākslu saistītas aktivitātes. Starptautiskajā Baltijas baleta festivālā piedalījušās izcilākās baleta un modernās dejas kompānijas no visas pasaules.

Festivālu “Baleta zvaigznes Jūrmalā” 1998. gadā dibinājis Aivars Leimanis, kurš ir arī ikgadējā festivāla mākslinieciskais vadītājs. “Baleta zvaigznes Jūrmalā” notiek katru gadu augustā Jūrmalā, Dzintaru koncertzālē. Publikas uzmanībai tiek piedāvāti klasiskā baleta meistardarbi izcilu mākslinieku izpildījumā, 20. gadsimta šedevri (Džona Noimaiera, Džona Kranko, Hansa van Manena u. c. iestudējumi), kā arī pasaules mūsdienu horeogrāfijas jaunākās tendences un izcilāko horeogrāfu veikums. Neiztrūkstoša programmas sastāvdaļa ir arī Latvijas jauno horeogrāfu darbi. Festivālā “Baleta zvaigznes Jūrmalā” piedalījušies klasiskā un modernā baleta meistari no Eiropas valstīm, ASV u.c. pasaules valstīm. Visos festivālos piedalījušies LNOB baleta solisti un kordebalets.

Starptautiskais Baltijas baleta konkurss (IBBC - International Baltic Ballet Competition) ir dibināts 2013. gadā. Konkursa mākslinieciskā vadītāja ir Regīna Kaupuža. Konkursa mērķi un uzdevumi ir pilnveidot radošas personības izpildījuma meistarību, atklāt jaunus talantus un nodrošināt iespēju radošai pašizpaušmei, attīstīt horeogrāfisko izglītību, saglabāt klasiskā baleta tradīcijas, pilnveidot pedagoģisko darbu jaunās paaudzes profesionālajā audzināšanā, attīstīt starptautisko radošo sadarbību un nodrošināt kultūras apmaiņu. Konkurss notiek katru otro gadu. Tajā piedalās klasiskā baleta dejojotāji un profesionālo baleta skolu audzēkņi trīs vecuma grupās (12-14 gadi), (15-18 gadi), (19-26 gadi). Kopš 2013. gada notikuši pieci IBBC konkursi, kas kopumā ir pulcējuši vairāk kā 300 dalībniekus no 23 valstīm. Konkursu vērtē starptautiska žūrija no pasaules baleta kompānijām un skolām. Konkursa uzvarētājiem tiek piešķirtas naudas prēmijas. Tradicionāli IBBC noslēdz vērienīgs starptautisks Gala koncerts, kurā līdzās konkursa uzvarētājiem piedalās arī starptautiski atzītas baleta zvaigznes un Latvijas horeogrāfi.

Leona Brunava Starptautiskais bērnu baleta festivāls, dibināts 2014. gadā. Festivālu organizē biedrība Starptautiskais bērnu baleta festivāls un Liepājas baleta un deju studija. Festivāls ik gadu norisinās Liepājā. Festivāla programmu veido koncerts, konkurss, meistarklases, izrādes un Latvijas mākslinieku izstādes. Konkursā piedalās baleta studiju un profesionālo baleta skolu audzēkņi no Latvijas un ārvalstīm. Festivāla ietvaros ir īstenotas izrādes sadarbībā ar Latvijas Nacionālo operu un baletu, Rīgas Baleta skolas, Rīgas Doma kora skolas un Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskolas audzēkņu un pedagoģu piedalīšanos.

Starptautiskie koncerti “Etoile Ballet Gala” ir 2016. gadā sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Worldstars” dibināts projekts, kura mākslinieciskā vadītāja ir Olga Azizova. Starptautiskie koncerti “Etoile Ballet Gala” ir starptautiska mēroga baleta zvaigžņu koncerti Latvijas reģionos. Tie regulāri notiek Rīgā, Ventspilī, Rēzeknē, Cēsīs, Liepājā.

Kompānija “ART Forte” tika nodibināta 2005. gada novembrī lielo kultūras projektu organizēšanai Latvijā. Kompānijas “ART Forte” valdes priekšsēdētāja ir Jūlija Ločmele. Sadarbībā ar lielākajām

pasaules producentu kompānijām, “ART Forte” nodarbojas ar koncertu, festivālu, teātra, operas un baleta viesizrāžu organizēšanu. “ART Forte” ir realizējuši vairāk nekā 18 baleta projektus. To vidū: Sanktpēterburgas valsts akadēmiskā baleta teātra vadītāja Borisa Eifmana baleti “Oņegins” 2008. (LNO), “Rodēns” 2012., 2017. (LNO), “Čaikovskis. PRO et CONTRA” 2018. (LNO), “Pigmaliona efekts” 2019. (LNO). “Krievu Hamlets” Dmitrija Šostakoviča Sanktpēterburgas Filharmonijas akadēmiskā simfoniskā orķestra pavadījumā 2020. (LNO). Edvarda Kluga baleta pirmizrāde “QUATRO” un “Radio and Juliet” ar Marijas teātra solistu Denisu Matvijenko un Marijas teātra un Ukrainas Nacionālās operas solistu dalību 2016. g. (LNO). Marijas teātra primabalerīnas Uljanas Lopatkinas un Latvijas Nacionālā baleta solistu izrāde “Tango-Gala” 2013. (LNO). Lielā teātra primabalerīnas Svetlanas Zaharovas viesizrādes 2016. (LNO) u.c. “ART Forte” nodarbojas arī ar laikmetīgās dejas, tautas dejas un plastiskās izrādes popularizāciju.

III. SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS LAIKMETĪGAJĀ DEJĀ

Latvijas laikmetīgās dejas lauku pārstāv nevalstiskās organizācijas, spēcīgi profesionāli horeogrāfi un dejojāji - brīvmākslinieki, kuri, attīstot savu individuālo rokrakstu, veido publikai saistošus, kritiķu atzītus kultūras notikumus. 2021. gadā pirmizrādi piedzīvojuši 59 dejas notikumi¹, ko tieši vai pastarpināti var saistīt ar laikmetīgo deju. Caurskatot izrādes, var pamanīt, ka darbu formāti ir dažādi - gan individuāli projekti, gan sadarbības projekti ar citu mākslu pārstāvjiem, kuros laikmetīgās dejas horeogrāfam bijusi būtiska loma, kā arī izrādes, kuras tapušas dažādu festivālu ietvaros (Survival kit; Homo novus, Patriarha rudens, Mākslas festivāls Cēsīs, Sansusī, Valmieras Vasaras teātra festivāls, Teātris ir visur). Laikmetīgās dejas izrādes tiek izrādītas nevalstiskajos teātros (Ģertrūdes ielas teātris, Dirty Deal teatro) un daudz retāk valsts teātros (Latvijas Nacionālais teātris, Dailes teātris). Laikmetīgā deja tiek aktīvi izrādīta reģionos sadarbojoties ar reģionu kultūras vietām gan organizāciju līmenī, gan aicinot viesizrādēs brīvmāksliniekus. Laikmetīgās dejas organizācijas apzināti vērsušies laikmetīgās dejas mākslas piedāvājumu decentralizācijas virzienā, mēģinot ieviest regularitāti laikmetīgās dejas norisēm ārpus Rīgas.

Latvijas kultūras laukā ir organizācijas, kuras ir pietuvinātas dejai, bet to profils ir plašāks un ietver arī citus mākslas veidus. Piemēram, “Fonds Initium” ir producentu platforma, kur laikmetīgā deja ir viena no jomām. Fonds producē profesionālas laikmetīgās dejas izrādes un performances, tā integrējot laikmetīgo deju kopienu mākslas projektos. Savukārt Kurzemes novadā biedrība “Cita abra”, kas pateicoties horeogrāfes un dejojājas Kristīnes Brīniņas un Pētera Brīniņa iniciatīvai kopš 2013. gada, ir tapis par neformālās izglītības, mākslinieku rezidenču un kultūras centru, kur līdzās citām mākslām, notiek meistarklases, laikmetīgās dejas nometnes un dejas izrādes.

Jēdziens “laikmetīgā deja” šā brīžā Latvijas situācijā neapzīmē kaut ko vienotu. Laikmetīgās dejas nozarē joprojām trūkst acīmredzama “ārējā rāmja” – Dejas mājas, kas veidotu skaidrāku identitātes centru un atrisinātu neesošās infrastruktūras pamatvajadzības - labiekārtota zāles mēģinājumiem un aprīkotas vietas izrāžu izrādīšanai.

Nevalstiskās organizācijas laikmetīgajā dejā

Pēdējo 20 gadu laikā Latvijā strauji attīstījies laikmetīgās dejas segments. Laikmetīgās dejas NVO ir vienīgās organizācijas, kas rūpējas par žanra attīstību un nodrošina Latvijas pārstāvju dalību nozīmīgās

¹ Agnese Bordjukova. Sāpnis par laikmetīgās dejas kopienu. Nozares pārskats par 2021. gadu. <https://dance.lv/sapnis-par-laikmetigas-dejas-kopienu-nozares-parskats-par-2021-gadu/>

starptautiskās kultūras un dejas organizācijās un sadarbības tīklos: Ziemeļvalstu–Baltijas sadarbības tīkls KEDJA, Eiropas dejas tīkls Aerowaves (pārstāv LJTI), ES programmas “Kultūra” projektu sērija “E-motional” (pārstāv HA), Radošās Eiropas sadarbības projekts BET – Body Experience Time through 45+dancers (pārstāv biedrība PARTY).

Biedrība “Horeogrāfu asociācija” (HA) ir 2016. gadā dejas mākslinieku izveidota nevalstiska un nekomerciāla biedru organizācija, kuras darbība vērsta uz laikmetīgās dejas kopienas veidošanu, profesionalitātes paplašināšanu un laikmetīgās dejas attīstību Latvijā. Biedrība pārņēma un turpina 2003. gadā dibinātas asociācijas funkcijas. Kopš 2018. gada HA ir Kultūras ministrijas piešķirts radošās organizācijas statuss, kas formāli apliecina tās biedru profesionalitāti un organizāciju kā profesionālu nozares pārstāvi. HA mērķi ir veicināt Latvijas profesionālās laikmetīgās dejas attīstību Latvijā un Latvijas dejas kopienas atpazīstamību ārvalstīs, sekmēt Latvijas profesionālās laikmetīgās dejas horeogrāfu radošo darbību, veicināt un atbalstīt organizācijas biedru un laikmetīgās dejas profesionāļu tālākizglītību, veicināt Latvijas un ārvalstu horeogrāfu savstarpējo komunikāciju un pieredzes apmaiņu, veicināt Biedrības sadarbību ar citu mākslas nozaru pārstāvjiem Latvijā un ārvalstīs, veikt organizatoriskus pasākumus profesionālās laikmetīgās dejas, kā arī biedrības un tās mērķu popularizēšanai, pārstāvēt un aizstāvēt profesionālās laikmetīgās dejas horeogrāfu ekonomiskās, politiskās un sociālās tiesības un intereses. Biedrībā tiek pārstāvētas visas sešas horeogrāfu paaudzes kopš dejas programmas dibināšanas 1999. gadā Latvijas Kultūras akadēmijā. HA projekti iedalās 4 virzienos - tālākizglītība, radošās darbības atbalsts, viesizrādes un auditorijas piesaistīšana un laikmetīgās dejas popularizēšana. Primāri HA uzņemas īstenot aktivitātes, kurām ir dejas kopienu iesaistošs raksturs. Tā pilda sava veida platformas funkciju tās biedriem, nodrošinot iespēju ne vien administrēt to projektus, bet arī radot iespēju konsultēt projektu vadībā. Situācijā, kur laikmetīgās dejas mākslas infrastruktūra ir nepilnvērtīga (nav izrāžu izrādīšanai savas telpas, iztrūkst pamattehnikas nodrošinājums - gaismu un skaņu iekārtas, kā arī trūkst tehniskā atbalsta), HA nodrošina tās biedru jaunrades projektu atbalstu un konsultēšanu. Organizācija darbojas arī kā forums, organizējot darba grupas, sapulces, seminārus, sociālo tīklu platformu, nodrošinot radošo sadarbību. Šai funkcijai ir liela nozīme kopīgu zināšanu un izpratnes lauka veidošanā. HA ir biedrs “Laikmetīgās kultūras nevalstisko organizāciju savienībā”, “LAUKKU” un “Radošo savienību padomē”. HA ir pārstāvēta Kultūras ministrijā veidotajā Latvijas Dejas padomē, “IETM” tīklā un kopā ar Latvijas Dejas informācijas centru ir koordinējošā organizācija “Baltijas Dejas platformā”.

Biedrība “Party” dibināta 2014. gadā ar mērķi atbalstīt mākslinieciski augstvērtīgas laikmetīgās dejas attīstību Latvijā un popularizētu Latvijas deju ārzemēs. Tā faktiski ir Olgas Žitluhinas 1996. gadā dibinātās dejas kompānijas aizsāktā darba turpinājums. Biedrība īsteno laikmetīgās dejas projektus, kas tiek izrādīti Rīgā, citur Latvijā un ārvalstīs. Kopš 2017. gada biedrība organizē ikgadējo starptautisko laikmetīgās dejas festivālu “Laiks dejot”. 2016. gadā pēc biedrības ierosinājuma kopā ar partneriem no Igaunijas - “Fine 5 Dance Theater” un Norvēģijas – “Stellaris Dance Theatre” tika aizsākts starptautisks projekts dejojājiem pēc 45 gadu vecuma “Lifelong Dance Practice: Project 45+”, kurā piedalās dejojāji un horeogrāfi no Norvēģijas, Igaunijas, Lietuvas, Somijas, Zviedrijas, Lielbritānijas un Latvijas. 2020. gadā projekts guvis atbalstu arī “Radošā Eiropa” konkursā un ar nosaukumu “BET-Body, Experience, Time through 45+ Dancers” un turpināsies līdz 2024. gadam. Projekta mērķis ir apzināt un atbalstīt dejojāju radošos centienus arī vecuma pēc 45 gadiem, kad daudzi beidz aktīvu skatuves dzīves dzīvi, kā arī izglītēt sabiedrību, ka dejojot var jebkurā vecumā. Biedrība ir vairāku starptautisku platformu dalībnieks - “GPS/Global Practice Sharing program” (ASV), “East is Best” (apvieno Slovēnijas, Ukrainas, Serbijas, Horvātijas, Ungārijas, Ziemeļmaķedonijas, Bosnijas un Hercegovinas, Bulgārijas un arī Latvijas dejas festivālus), kā arī daļa no “Baltic Meets Barents / Barents Meets Baltic” (Baltijas un Barenca reģiona dejas organizāciju viesizrāžu projekta). Kopš biedrības dibināšanas līdz 2022. gada sākumam noorganizētas kopumā 565 dejas norises gan Latvijā, gan ārvalstīs.

Dejas teātra kompānija un Dejas atbalsta fonds “Zvaigžņu AKA” (“Stars’ Well”) ir kultūras organizācija, kas dibināta 2005. gadā un tā dibinātāja ir horeogrāfe un dejas māksliniece Lilija Lipora. Nodibinājums strādā ar dejas entuziastiem un vietējām kopienām, pildot laikmetīgās dejas izglītošanas funkcijas un realizē profesionālus dejas izrāžu iestudējumus (laikmetīgās dejas teātris/kompānija STARS’ WELL). Apvienojot abas iepriekšminētās funkcijas, kā arī attīstot starpdisciplinārus mākslas projektus, nodibinājums rīko starptautisku “Vides dejas” festivālu. Nodibinājums, sadarbībā ar pašvaldībām un nevalstiskām kultūras organizācijām, organizē iedzīvotājus iekļaujošus kultūras pasākumus, meistarklases un radošās darbnīcas, izmantojot laikmetīgās dejas un teātra izteiksmes līdzekļus, kā pamatu kopīgai saziņai, sarunai, darbībai un kopradei. Projektu ietvaros tiek veidotas platformas, kur satikties profesionāliem dejojājiem, horeogrāfiem, kā arī vietējām kopienām ar māksliniekiem, un dienas, nedēļas vai mēnešu garumā iesaistīties kopradē. Līdz šim ir noorganizēti 10 starptautiski laikmetīgās dejas festivāli VIDES DEJA dažādās vietās Vidzemē, Latgalē, Rīgā. Īstenotas arī piecas izrādes bērniem un jauniešiem programmā “Latvijas skolas soma”.

Deju grupa “Ritms” darbojas juridiskās organizācijas Ziemeļrīgas kultūras apvienībā un tā darbība aizsākās 1969. gadā VEF kultūras pilī. Laikam un paaudzēm mainoties, deju grupa ir vienmēr dzīvojuši vienā elpā un ritmā ar laika tendencēm. Deju grupa RITMS ir mūsdienīga un radoša vieta, kur satiekas jaunieši, profesionāli dejojāji un horeogrāfi, radot augstvērtīgus dejas mākslas produktus. Kopš 2002. gada, kad deju grupu RITMS sāk vadīt horeogrāfe Elīna Gaitjukeviča, tās paspārnē aizsākas arī deju studijas RITMS attīstība. Studijā dejojotprasmī, profesionālu pasniedzēju un horeogrāfu vadībā apgūst bērni un jaunieši vecumā no 3-20 gadiem. Studijas pamatvirziens ir laikmetīgā un mūsdienu dejas. RITMA studijas dejojāji ir aktīvi koncertējoši jaunieši, kuri regulāri piedalās dažādos dejas konkursos, festivālos, dejas performancēs un citos dejas notikumos. Daudzi RITMA studijas audzēkņi izvēlas savu dzīvi saistīt ar deju, tālāk studējot Latvijas Kultūras akadēmijā vai Latvijas Kultūras koledžā, kļūstot par profesionāliem dejojājiem, dejas pasniedzējiem vai horeogrāfiem. Deju grupa un studija RITMS vairākus gadus īsteno laikmetīgās dejas projektu “Mazās formas dejas izrādes”, kā arī ir vieni no starptautiskā laikmetīgās dejas meistarklašu festivāla RIGA/ON organizatoriem.

Apvienība “Dejas anatomija” ir laikmetīgās dejas apvienība, kura radusies 2007. gadā, apvienojoties jaunajiem horeogrāfiem, Latvijas Kultūras akadēmija absolventiem (Elīna Gaitjukeviča, Sintija Siliņa, Agnese Bordjukova, Monta Vandere), rezultātā izveidojot jaunu neatkarīgu vidi, atvērtu skatuvi dejas un citiem mākslas žanriem, kas savienojumā ar horeogrāfiju veidotu kvalitatīvus kultūras produktus, uzsvaru liekot uz dejas un dažādu mākslas virzienu (video, foto, mūziku, teātri, literatūru, DJ, vizuālās mākslas) sintēzi un jaunradi. Galvenais izaicinājums, kuru “Dejas anatomija” nostādīja kā atspēriena punktu sākot darboties Latvijas radošajā vidē, bija ne tikai attīstīt laikmetīgās dejas pieejamību skatītājiem, bet arī censties meklēt jaunas formas, jaunas iespējas, jaunas tehniskās un radošās potences apzināšanu un realizāciju. “Dejas anatomija” ar izrādēm iesaistās gan Latvijas, gan starptautiskos projektos, regulāri piedalās festivālos (dejas izrāde “Slāpst” New Baltic Dance Lietuva (Vilņa) u.c.). Kopš 2016. gada DEJAS ANATOMIJA ir atvērta tipa apvienība, kuras ietvaros var notikt dažādu horeogrāfu un mākslinieku sadarbība. Apvienības kuratore ir horeogrāfe Elīna Gaitjukeviča.

Biedrība “LAUKKU” ir 2017. gada janvārī reģistrēta starptautiska domubiedru grupa, kas neformāli darbojas kopš 2013. gada, un tās dibinātāji realizē biedrības idejām atbilstošas aktivitātes jau daudz senāk. Biedrība “LAUKKU” apvieno laikmetīgās mākslas dejas profesionālus un entuziastus no dažādām mākslas nozarēm un citām disciplīnām. Lielākā daļa aktīvo biedru nāk no dejas nozares. “LAUKKU” īpašu uzmanību pievērš pētniecībai, kultūrizglītībai, dažādu žanru mākslinieku sadarbībai un eksperimentiem, kas norisinās ārpus formāliem kontekstiem un ārpus lielajām pilsētām. Svarīga loma ir arī sociāli orientētiem mākslas projektiem. “LAUKKU” mērķis ir ar laikmetīgās mākslas starpniecību veicināt kritisku domāšanu un laikmetīgās mākslas klātbūtni ikdienā, īpašu

uzmanību pievēršot tām teritorijām un sociālajām grupām, kur informācijas pieejamība un viedokļu daudzveidība ir ierobežota. “LAUKKU” organizācijas stils un darba kultūra piesaista interesentus Latvijā un ārvalstīs. 2021. gadā par izrādi “Un pēkšņi gulbji!” ieguva Dejas balvu. “LAUKKU” ir iesaistīts vairākos starptautiskos projektos (“Follow”, “HER-story” u.c.) un 2021. gada augustā pirmizrādi piedzīvoja laikmetīgs mūzikls “Balss no beletāžas”.

Biedrība “Tuvumi” ir dejas mākslinieku apvienības “IevaKrish” (Ievas Gaurilčikaites-Santas un Krišjāņa Santa) 2020. gada 21. janvārī dibināta organizācija ar diviem darbības pamatmērķiem - eksperimentālās skatuves mākslas vides attīstība Latvijā un kopējas mākslas vides veidošana starp Latviju un Baltiju, Baltiju un Eiropu. Praktiski organizācija šos mērķus sasniedz, nodrošinot menedžmenta un producēšanas atbalstu apvienībai, tās darbiem un darbos iesaistītajiem māksliniekiem. 2022. gadā organizācijā bez pārstāvētajiem māksliniekiem darbojas producente Anna Ulberte un kurators Aleksejs Beļeckis.

Radošo apvienību “LDM5” veido laikmetīgās dejas dejojājas, kas absolvējušas Latvijas Kultūras akadēmiju 2018. gadā un sevi identificē kā piekto laikmetīgās dejas paaudzi. Kopš studiju beigšanas meitenes turpinājušas kopā trenēties un apmeklējušas meistardarbnīcas, arī piedalījušas dažādos projektos pa pāriem vai nelielās grupās. Viens no galvenajiem kompānijas mērķiem ir padarīt laikmetīgo deju pieejamu un saprotamu pēc iespējas plašākam skatītāju lokam, kā arī veicināt laikmetīgās dejas izrāžu ilgtspējīgu eksistenci Latvijas laikmetīgās dejas laukā, izrādes. “LDM5” darbojas sekojošas dejojājas/horeogrāfes: Arina Buboviča, Līga Ūbele, Laura Gorodko, Sabīne Neilande, Dana Zvonarjova, Laura Kuške, Ksenija Simanova, Ieva Beatrise Vilkausa, Alīna Matvejeva un producete Patrīcija Kolāte. Dejas mākslinieces piedalījušas dažādos dejas un teātra projektos, uzstājušas festivālos “Laiks dejot”, “Sansusi”, “Vides dejas”, “Valmieras vasaras teātra festivāls”, “L1danceFest”, “Teātris ir visur”, “Liepājas mākslas forums”, “Cēsis”, “Komēta”, “Baltic Dance Platform” u.c., darbojušas arī dejas izglītībā un aktīvi piedalījušas Starptautiskās dejas dienas notikumu organizēšanā Rīgā.

Festivāli laikmetīgajā dejā

Laikmetīgās dejas žanrā Latvijā ir iedibināti un atzinību guvuši nozīmīgi starptautiska līmeņa festivāli. **Starptautiskais laikmetīgās dejas festivāls “Laiks dejot”**, kas ir dibināts 1998. gadā un tā sākotnējais nosaukums – “Dejas novembrī”. 1999. gadā festivāls iegūst nosaukumu “Laiks dejot” un kopš 2006. gada tas kļūst starptautisks. Savas darbības laikā festivāls kļuvis par nozīmīgāko laikmetīgās dejas festivālu Latvijā. Festivālu rīko biedrība “PARTY”.

“DEJAS DIENA”. Kopš 2006. gada Latvijas Profesionālās mūsdienu dejas horeogrāfu asociācija aprīlā beigās organizē UNESCO Starptautiskajai Dejas dienai (kopš 1982. gada) – 29. aprīlim veltītus pasākumus, kuru ietvaros katru gadu notiek aptuveni 30 bezmaksas dejas meistarklases, aktivitātes “Pastaiga ar mākslinieku”, vairākas radošās darbnīcas profesionālu horeogrāfu, dejojāju un pedagogu vadībā, pulcinot katru gadu aptuveni tūkstoš interesentu.

Festivāls “Vides dejas” ir starptautisks festivāls, kas norit kopš 2010. gada. Festivāla mērķis ir izvest mākslu ārpus telpām un ārpus pilsētas – pielāgojot vai radot īpašas horeogrāfijas vides objektos, ainavā u.tml. Festivālu “Vides dejas” organizē dejas atbalsta fonds “Zvaigžņu AkA” un ik gadu tas norisinās citā Latvijas novadā.

Festivāls/seminārs “Jauna dejas jaunā vietā” notiek kopš 2013. gada. Festivāla organizators ir biedrība “LAUKKU”. Festivāls katru gadu notiek citā vietā sadarbībā ar kādu kultūras institūciju,

pašvaldību vai izglītības iestādī. “Jauna dejas jaunā vietā” ir norisinājusies Rēzeknē, Cēsīs, Saldū, Liepājā un Cīravā, Burtniekos. 2022. gadā – Limbažos.

Starptautiskais laikmetīgās dejas meistarklašu festivāls RIGA/ON, kas norisinās ikgadēji pavasarī kopš 2017. gada kā laikmetīgās dejas intensīvu meistarklašu un nodarbību cikls Rīgā un ietver dejas tehnikas un kompozīcijas izpētes nodarbības, kā arī teorētiskās lekcijas, ko pasniedz vadošie Eiropas pasniedzēji no deju kompānijām un deju izglītības centriem. Pasākumu rīkotāju veidotā izglītības programma ir paredzēta gan profesionāļiem, gan amatieriem. Pasākumu organizē deju studija “Ritms” (Latvija) kopā ar ārvalstu partneriem - BuchokArtFamily (Ukraina) un DK-culture! (Krievija).

IV. SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS MŪSDIENU DEJĀS

Latvijā ar jēdzienu “mūsdienu dejas” (vārda lietojums daudzskaitlī, lai uzsvērtu, ka nav runa par dejas žanru, bet gan ļoti dažādus stilus vienojošu terminu) saprot plašu dažādu populāru dejas stilu kopumu, kas ir uz klasiskās deju bāzes atvasināti: estrādes dejas, šova dejas, džeza dejas, kā arī hip-hop kultūras dejas/ielu dejas (tulkojums no street dance), hip-hop, breaking, locking, popping, sociālās un klubu dejas: voguing, wacking, dancehall, electro (vēsturiski - tecktonik), shuffle jeb hardstyle, techno, disco un tml. Nepieciešamība pēc vienojoša jumta termina sazarotajam un daudzveidīgajam dažādu deju stilu studiju un grupu tīklam radās līdz ar šo deju iekļaušanu Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku programmā, un 1996.gadā VISC kļūšanu par procesa koordinējošo institūciju. 1998. gadā mūsdienu dejas parādās pirmo un vienīgo reizi Vispārējo latviešu dziesmu un deju svētku programmas “Solis laikā” ietvaros. Savukārt, 2000. gada Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos piedalās mūsdienu un hip-hop dejas un 2015.gadā mūsdienu un hip-hop dejas parādās oficiālā svētku programmā ar lielkoncertu.

Mūsdienu dejas Latvijā ir stilistiski ļoti daudzveidīgas – atšķirīgu dejas stilu, teātra, akrobātikas saplūšanas rezultātā uz skatuves bieži vien var redzēt visdažādākās horeogrāfijas. Deju stilistika visbiežāk ir saistīta ar konkrētā horeogrāfa vai dejas autora priekšzināšanām, izglītību un pārstāvēto žanru. Runājot par mūsdienu deju virzienu attīstību Latvijā, visdrīzāk var runāt par atsevišķu horeogrāfu stiliem, rokrakstiem, kas šajā brīdī definē mūsdienu dejas progresiju.

Mūsdienu dejas raksturojošas ir amatiergrupu aktivitātes, kur liela nozīme ir īsajiem formātiem un dalībai konkursos, savukārt profesionālajā laikmetīgajā dejā lielākoties ir izrāžu veidošana un fokuss uz eksperimentiem skatuves mākslas jomā. Mūsdienu dejas iestudējumi parasti ir vidēji 3–6 minūtes ilgi deju priekšnesumi. Pēdējā laikā mūsdienu dejās ir novērojama tendence veidot arī garāka formāta darbus – dejas izrādes, koncertiestudējumus. Te zināmu lomu spēlējusi arī Dejas balvas izveide.

Mūsdienu dejas var apgūt interešu izglītības, profesionālās ievirzes un profesionālās izglītības ietvaros. Interese izglītības pulciņi – deju studijas vai deju grupas, ko piedāvā skolas un kultūras iestādes. Šie pulciņi tiek daļēji vai pilnībā finansēti no valsts vai pilsētas pašvaldības budžeta. Katrā pilsētā vai novadā ir atbildīgā institūcija, kas koordinē un rūpējas par interešu izglītības pulciņu aktivitātēm un attīstību. Rīgas pilsētā šāda institūcija ir Rīgas Interese izglītības metodiskais centrs (www.intereses.lv). Privātās deju studijas – deju studijas vai deju grupas, kas par maksu piedāvā apgūt mūsdienu deju stilus. Latvijā kopumā ir aptuveni 300 mūsdienu deju studijas, grupas un kolektīvi.

Mūsdienu deju stiprās puses: lielais deju gribētāju skaits bērnu un jauniešu vidū; interese izglītības līmenis ir pirmais solis ceļā uz profesionālu dejas izglītību; dejas žanra pieejamība, īpaši attālākos Latvijas nostūros, aktīvā koncertu, konkursu dzīve. Mūsdienu deju iekļaušana Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku oficiālajā programmā un Dejas balvā. Žanrā lēnām sāk ienākt jauni profesionāli horeogrāfi.

Mūsdienu dejas problēmas saistās ar horeogrāfu, pedagoga nepietiekamo izglītības līmeni, žanra nevienmērīgā attīstība (daļa no deju studijām / kolektīviem strauji attīstās, ir vērsta uz izaugsmi un progresu, kamēr lielā daļā Latvijas deju studiju / kolektīvu ir novērojama stagnācija, “atražošanās”, kā arī neieinteresētība attīstībā), kā arī ierobežoto finansējumu lauku rajonu kolektīviem, līdz ar to

novērojama kolektīvu samazināšanās attālos reģionos; daļa no profesionālās ievirzes skolām ir uzrādījušas diezgan zemu līmeni. Jaunu problēmu aspektu nozares attīstībā ienesa 2022.gada Starptautiskā olimpiskās komitejas paziņojums, ka 2024.gada Parīzes olimpiskajās spēles tiks iekļauti vairākas kvalifikācijas, kurās apvienojas “pilsētas” sports un kultūra, tai skaitā breiks un iespējams arī hip-hop. Tas liek pārvērtēt breika, hip-hopa un citu ielu deju turpmāko klasificējumu – vai tā ir kultūras (deju) vai sporta nozare? Atkarībā no tā tiek noteikta gan institucionālā “piederība” – Kultūras vai Izglītības ministrija, veidotas izglītības programmas, noteikta pedagogam vai trenerim nepieciešamā izglītība un kvalifikācija.

Valsts institūcijas mūsdienu dejās

Atbildīgā iestāde par mūsdienu dejas attīstību, metodisko materiālu izveidi, pedagogu tālākizglītības kursiem un kopēju žanra izaugsmi un attīstību Latvijā ir Valsts izglītības satura centrs (VISC), kurā darbojas Mūsdienu deju ekspertu padome, kuras sastāvā ir ar deju saistīti speciālisti.

Valsts izglītības satura centrs ir izglītības un zinātnes ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. VISC nodrošina gan mācību satura izstrādi un pārbauga tā īstenošanu, gan koordinē interešu izglītības sistēmas darbību un īsteno atbalsta pasākumus izglītojamo personības attīstībai, spēju un talantu pilnveidei, nodrošina Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku sagatavošanu un norisi. VISC mūsdienu deju žanros nodrošina deju kolektīvu darba pārraudzību, metodisko darbu un pedagogu profesionālo pilnveidi, Dziesmu un deju svētku procesa nepārtrauktību. 2020. gadā Latvijā mūsdienu deju jomā aktīvi darbojās vairāk nekā 141 kolektīvs ar gandrīz 3000 dalībniekiem.

Mūsdienu deju jomā VISC koordinē un organizē seminārus, profesionālās pilnveides kursu programmas, sagatavo metodiskos materiālus. Savukārt, lai sekmētu bērnu un jauniešu mūsdienu deju kolektīvu radošo darbību un māksliniecisko sniegumu, veicinot horeogrāfu jaunrades darbu un mākslinieciski augstvērtīgu deju radīšanu par tradīcija jau kļuvusi ikgadējie mūsdienu deju radošie konkursi vairākos Latvijas reģionos.

Nevalstiskās organizācijas mūsdienu dejās

Biedrība “Latvijas mūsdienu un hip-hop profesionālās dejas asociācija” dibināta 2020. gadā, tās darbības mērķi ir veicināt profesionālās dejas attīstību mūsdienu dejās un hip-hop kultūras deju stilos, iesaistot deju kolektīvu vadītājus, deju skolotājus, trenerus, repetītorus, dejojājus, horeogrāfus, producentus, kā arī pārstāvēt šo žanru intereses valstiskajās organizācijās. Aktīvākie asociācijas biedri un aktīvākie pārstāvji: Anastasija Jāsvina, Annika Andersone, Liene Bēniņa, Simona Anaņiča, Aleksandrs Ivanovs aka Snickers, Edmunds Veizāns, Maija Tjurjapina, Līga Vološčuka, Kaspars Meilands, Dace Vazne.

Latvijas Mūsdienu dejas asociācija dibināta 2003. gadā. Asociācija ir ekskluzīvs International Dance Organization (IDO) pārstāvis Latvijā, kas nodarbojas ar dažādu deju sacensību organizēšanu un administrēšanu Latvijā.

Pašvaldības un privātais sektors mūsdienu dejās

Latvijā kopumā ir aptuveni privātās 300 mūsdienu dejas studijas, grupas un kolektīvi, kas par maksu piedāvā apgūt mūsdienu dejas stilus. Vadošās no tām:

Līgas Libertes dejas teātris sākotnēji dibināts 2009. gadā kā deju studija “Body&Soul”. 2012. gadā studija pārdēvēta par “Līgas Libertes dejas teātri” (LLDT), tās dibinātāja ir Līga Vološčuka (ex Liberte). LLDT mērķis ir piedāvāt kvalitatīvu dejas izglītību, kas sevī ietver klasisko deju, laikmetīgo deju, dejas improvizāciju, akrobātiku, jogu, laikmetīgo džeza deju. LLDT ir pirmā vieta Latvijā, kur profesionāli

sāka pasniegt laikmetīgo džeza deju, kas arī šobrīd ir LLDT pamatvirziens. LLDT katru gadu iestudē dejas izrādes. LLDT darbojas komerciālajā sektorā bez valsts atbalsta, sadarbojoties ar TV šoviem, populāriem mūziķiem Latvijā un citiem projektiem. Uz šo brīdi ir iestudētas 12 izrādes, kuru horeogrāfe un režisore ir Līga Vološčuka.

Mūsdienu dejas kolektīvs “Benefice” ir 1999. gadā horeogrāfes Annikas Andersones dibināts deju kolektīvs ar dinamisku vēsturi un attīstību: “Benefice” no 2013.–2021. gadam ir viens no Jelgavas Pilsētas pašvaldības iestādes “Kultūra” kolektīviem deju centrā “Cukurfabrika”. “Benefice” ir iestāde, kurā darbojas bērni un jaunieši vecumā no 3 līdz 30 gadiem, kā arī pieaugušie līdz pat 45 gadu vecumam. Dalībnieki piedalās dažādu deju stilu nodarbībās: laikmetīgā deja, klasiskais balets, mūsdienu deju veidi (jazz, streetdance, vogue, afrohouse, house u.c.), hip-hop deja, improvizācija, dažādu deju un kustības tehnikas (Lester Horton, Martha Graham, floorwork, contact u.c.). “Benefice” lepojas ar sasniegumiem dejas mākslā gan Latvijā, gan pasaulē: dalība vairāk kā 100 čempionātos un festivālos vairāk nekā 10 valstīs, radīti 35 unikāli koncerti un izrādes un trīs lielkoncerti ar vairāk kā 500 dalībniekiem katrā, 2018. gadā dejas izrāde “Gorodki” ieguvusi Latvijas dejas balvu, kolektīvs piedalās mūzikas video klipos un kino projektos.

Deju grupa “Buras” ir dibināta 1997. gadā, kopā sanākot vien pieciem dejojotājiem. Pirmo desmit gadu garumā par Buriniekiem ik sezonu sevi saukuši 10–14 dejojotāji vecumā no 18 gadiem. No 2007. gada deju grupā sākās uzņemšana bērnu un jauniešu vecuma grupās, sākot no 6 gadiem. Šobrīd kolektīvā dejo vairāk kā 165 dejojotāji vecumā no 6 līdz 35 gadiem. Pastāvēšanas laikā Buras koncertējušas daudzviet Latvijā, tai skaitā vairākkārt piedalījušas starptautiskajā laikmetīgās dejas festivālā “Laiks dejojot”, kā arī ieguvušas atbalvojumus citos mūsdienu dejas konkursos. No ārvalstu braucieniem būtiskākie: dalība Eiropas Show Dance deju čempionātā “European Open 2002” Austrijā, koncerttūres pa Meksiku 2008. un 2014. gadā, kā arī Grand Prix balvas iegūšana Andongas starptautiskajā masku deju festivālā Dienvidkorejā 2012. gadā un 2018. gadā.

Deju studija “Demo” pirmsākumi meklējami 1998. gadā, kad Tukuma novada Irlavas pagasta Kultūras namā izveidojās deju grupa “Demo” deju pasniedzējas un horeogrāfes Lienas Bēniņas vadībā. Jau sākotnēji kolektīvs ieguva publikas atzinību un uzmanību ar savu neordināro pieeju dejai un tās izpaušmei daudz, ļoti daudzveidīgos deju uzvedumos. Kopš 2005. gada deju studija “Demo” darbojas Tukuma pilsētā, spodrinot tās zīmolu un popularizējot pilsētu Latvijas un pasaules mērogā. Uzsākot 2019./2020. gada deju sezonu, studija ieguvusi deju skolas reģistrācijas apliecību un turpina darbību kā profesionālās ievirzes izglītības iestāde. Programmas, ko iespējams apgūt Tukuma deju skolā “Demo”: laikmetīgā deja (Balets, Ritmika, Mūsdienu deja, Šova deja, Improvizācija) un mūsdienu deja – Hip-hop kultūras deju stili (Hip-Hop, Street dance, Break dance, Improvizācija).

Deju studijas “Dzirnas” dzimšanas pirmsākumi saistāmi ar deju grupas “Dzirnas” izveidi 1985. gadā, kad Agris Daņiļevičs sāka vadīt Krimuldas vidusskolas deju kolektīvu. Pirmos 10 gadus tā bija atzinību guvusi tautas dejas vienība, kas bija saņēmusi godalgotas vietas gan dziesmu un deju svētku skatēs, gan jaunrades deju konkursos. Ar lieluzvedumu “Mauglis” 1995. gadā “Dzirnas” uzsāka darbības attīstību sev neparastos deju stilos un tehnikās. Pakāpeniski mainījās un dažādojās arī repertuārs. Augot dejojot gribētāju skaitam, dzima ideja par studijas izveidošanu. 2002. gadā Rīgā tika atvervēta “Dzirnu studija” ar savām telpām deju nodarbībām, dziedāšanai, mūzikas ierakstīšanai un koncertu veidošanai A. Daņiļeviča izveidotajā deju skolā apgūst dažādas dejas tehnikas, lai veidotu universālu dejojotāju, kurš jūtas pārliecināts, dejojot gan hip-hop kultūras dejas, džeza dejas, mūsdienu un modernās dejas, kā arī dejas ar breika elementiem, dejas ar klasiskajiem elementiem un spēj brīvi improvizēt. Dejojotājs, izmantojot visas zināšanas kustību jomā, spēj brīvi un emocionāli paust priekšnesuma idejas, piešķirot priekšnesumam unikalitāti. Dzirnu “zelta fondā” ir uzvedumi “Mauglis”, “Mazā Nāriņa”, “Queen”,

“Viņi dejoja vienu vasaru”, “No gaismas līdz gaismai”, “Spēlēju dancoju”, “100 m skrējieni”, “No zobena saule lēca” un daudzi citi atzīti uzvedumi.

Deju grupas “Ritms” darbība aizsākta 1969. gadā VEF kultūras pilī. Laikam un paaudzēm mainoties, deju grupa ir vienmēr dzīvojusi vienā elpā un ritmā ar laika tendencēm. Deju grupa “Ritms” ir mūsdienīga un radoša vieta, kur satiekas jaunieši, profesionāli dejojotāji un horeogrāfi, radot augstvērtīgus dejas mākslas produktus. Kopš 2002. gada, kad deju grupu “Ritms” sāk vadīt horeogrāfe Elīna Gaitjukeviča, tās paspārnē aizsākas arī deju studijas “Ritms” attīstība. Studijā dejojotprasmī, profesionālu pasniedzēju un horeogrāfu vadībā apgūst bērni un jaunieši vecumā no 3 līdz 20 gadiem. Studijas pamatvirziens ir laikmetīgā un mūsdienu deja. “Ritms” studijas dejojotāji ir aktīvi koncertējoši jaunieši, kuri regulāri piedalās dažādos dejas konkursos, festivālos, dejas performancēs un citos dejas notikumos. Daudzi studijas audzēkņi izvēlas savu dzīvi saistīt ar deju, tālāk studējot Latvijas Kultūras akadēmijā vai Latvijas Kultūras koledžā, kļūstot par profesionāliem dejojotājiem, dejas pasniedzējiem vai horeogrāfiem. Deju grupa un studija “Ritms” vairākus gadus īsteno laikmetīgās dejas projektu “Mazās formas dejas izrādes”, kā arī ir vieni no starptautiskā laikmetīgās dejas meistarklašu festivāla RIGA/ON organizatoriem.

Veizāna deju skola, sākotnēji E.Veizāna individuālā darbība “Moderno deju studija”, ar specializāciju ritmikās un deju nodarbības dibināta 1991. gadā. 1996. gadā tika atvērta studijas filiāles vairākās pilsētās un apkaimēs: Ogrē, Dobelē, Ādažos, Jūrmalā, Baldonē, Ķekavā, Zolitūdē, Ilguciemā. No 2007. gada izveidota licencēta profesionālās ievirzes izglītības iestāde “Edmunda Veizāna deju skola” ar specializāciju hip-hop kultūras deju stilos. Pie lielākajiem panākumiem jāmin piedalīšanos Pasaules hip-hop čempionātā 2002. gadā Brēmenē, kur iegūta 11./12. vieta ar Polijas kolektīvu starp 32 grupām hip-hop formācijās pieaugušajiem. Deju skolas pārstāvji dažādās vecuma grupās regulāri kļūst par Eiropas hip-hop Čempionāta finālistiem. Kopš 2019. gada deju skolai ir profesionālās izglītības iestādes statuss ar tiesībām piešķirt profesionālo kvalifikāciju dejā: Mūsdienu deju dejojotājs hip – hop kultūras deju stilos un Deju kolektīva repetitors hip – hop kultūras deju stilos. Kopš 2019. gada deju skolai ir sociālā uzņēmuma statuss un skola nodarbojas ar sociālo uzņēmējdarbību un atbalsta daudzbērnu ģimeņu bērnus, bērnu namu un maznodrošināto ģimeņu bērnus.

Mūsdienu deju skola “Vendija” ir izglītības iestāde, kas īsteno akreditētu profesionālās izglītības programmu “Deja”. Mūsdienu deju skolā “Vendija” šobrīd dejo vairāk nekā 280 dejojotāji vecumā no 3 līdz 16 gadiem. Nodarbības tiek organizētas 18 grupās - 7 sagatavošanas grupas un 11 deju skolas grupas.

Mūsdienu deju/hip hop deju studija GMD studio darbojas Ogrē un Mārupē. Studijā var apgūt dažādus ielu deju stilus un tās vadītāja ir Aneta Vanceviča.

Breika deju skola “Factory Kingz” skola dibināta 2006. gadā Daugavpilī. Vairāki skolas absolventi turpina dejojotāju karjeru Latvijā un ārzemēs: Zviedrijā, Baltkrievijā, Polijā, Vācijā, Lielbritānijā un Krievijā. 2019. gadā “Factory Kingz” uzvarēja Pasaules čempionu titulu starp junioriem prestižākajā “Snipes Battle of the Year Kids 2019” Monpeljē (Francija). 2018. gada beigās “Factory Kingz” treneris Andžejš An-Juicy Začņajevs pasaules sabiedrībā tika iecelts par breika deju vēstnieku Latvijā, kas nozīmē būt pirmajai kontaktpersonai valstī sadarbībā ar starptautiskiem dejojotājiem un turnīru organizatoriem, Latvijas dejojotāju un turnīru popularizēšana ārzemēs.

Stepa dejas kompānija “Soul Tap” darbojas jau vairāk nekā 10 gadus un ir vadošā un lielākā stepa dejas kultūras attīstītāja un kopienas veicinātāja Baltijas reģionā, kas nodrošina aktīvu koncertdarbību, veido sadarbību ar visdažādākā žanra mūziķiem un skolo jaunus stepa dejas entuziastus. “Soul Tap” dejojotāji regulāri apmeklē stepa dejas festivālus un meistarklases ārzemēs pie pasaules līmeņa dejojotājiem,

tādā veidā mācoties tradīcijas un jaunākās tendences stepa dejā. Stepa dejas kompāniju pamatā veido piecas stepa dejojotājas: Annija Ķesele, Alise Hofmane, Rita Biezēka, Marta Bīdermane un Madara Rozentāle.

Deju studija “ZForce” dibināta 2014. gadā. Tās dibinātāja ir pedagoģe un horeogrāfe Svetlana Korole. Studijā audzēkņi apgūst klasisko deju, mūsdienu deju, dejas improvizāciju, dance mix un akrobātikas pamatus. Studijas audzēkņi ir daudzu starptautisku konkursu un festivālu laureāti, iegūstot Grand Prix un pirmās vietas.

Festivāli, konkursi un sacensības mūsdienu dejās

Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki notiek reizi piecos gados. Mūsdienu dejas šajos svētkos tiek pārstāvētas kopš 2000. gada ar mūsdienu deju lielkoncertu - 2015. gadā “Te mēs es@m” mākslinieciskā vadītāja Edīte Ābeltiņa, 2021. gadā “Augstāk par zemi” mākslinieciskā vadītāja Annika Andersone.

Mūsdienu dejas studijām divas reizes gadā VISC organizē deju skates - 1. kārtā – valstspilsētu/novadu skate, 2. kārtā – valsts organizēta skate – “Mūsdienu deju radošais konkurss”, kurā akcents tiek likts tieši uz horeogrāfiju, radošumu, oriģinalitāti.

Mūsdienu deju studijām ir iespēja piedalīties deju konkursos Latvijā un ārvalstīs. Latvijā vien ik gadu tiek rīkoti aptuveni 45 dažāda līmeņa starptautiski deju konkursi. Lielākie no tiem: “Tukuma kauss” (Tukums) “Tukums CUP”, “Dance Parade” (Rēzekne), “Grand Prix” (Jūrmala), www.dancefestival.lv, “Dance Olympiad” (Rīga), “Best Show” (Rīga), www.bestshow.lv, “Rīgas pavasaris” (Rīga), www.eventus-riga.eu, “DAUGAVPILS OPEN - Baltic Cypher”, “Ghetto Dance Battle”, “GMDfest” www.gmdance.lv, tiek nodrošinātas arī Latvijas mūsdienu deju asociācijas reitinga sacensības, kas ir atlase uz IDO Eiropas un Pasaules čempionātu.

V. SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS SKATUVISKĀJĀ TAUTAS DEJĀ

Skatuviskā tautas deja ir viens no populārākajiem amatierkustības veidiem un tradicionāli savas darbības kulmināciju sasniedz Vispārējo latviešu Dziesmu un Deju svētku laikā. Deju kolektīvi darbojas visos Latvijas novados, tie ir diferencēti pēc vecuma un izpildījuma līmeņiem. Žanru kopumā raksturo augsta dalībnieku aktivitāte un gatavība sarežģītu māksliniecisku uzdevumu veikšanai.

Skatuviskās tautas dejas nozares darbība nostiprināta sekojošos normatīvajos aktos - Dziesmu un deju svētku tradīcijas saglabāšanas un attīstības plāns 2021.–2023. gadam. Plāns ir politikas plānošanas dokuments, kas izstrādāts, pamatojoties uz Dziesmu un deju svētku likuma 4. pantu, lai nodrošinātu Dziesmu un deju svētku ciklisku norisi un savlaicīgu to sagatavošanas procesu. Dziesmu un deju svētku likuma 5. pants nosaka Dziesmu un deju svētku periodiskumu: Vispārējie latviešu Dziesmu un deju svētki notiek reizi piecos gados, to starplaikā norisinās Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki, kā arī Baltijas valstu studentu dziesmu un deju svētki „Gaudeamus”, kas ir viens no būtiskiem posmiem Dziesmu un deju svētku unikālās tradīcijas saglabāšanā un Baltijas valstu vienotības stiprināšanā. Tā iekļauta arī Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam (“Latvija 2030”), Nacionālais attīstības plānā 2021.–2027. gadam, Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības pamatnostādņēs 2021.–2027. gadam, Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021.–2027. gadam un likumā “Par Apvienoto Nāciju izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas konvenciju par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu”.

Dziesmu un deju svētku iekļaušana UNESCO cilvēces mantojuma un nemateriālās kultūras vērtību sarakstā apliecina, ka Latvija kopā ar Lietuvu un Igauniju ir atradusi ceļu uz tautas dejas tradīcijas saglabāšanu un attīstīšanu. Pārdzīvojot dažādus politiskus režīmus un sociālekonomiskos apstākļus, tautas deja Latvijā ar Deju svētku starpniecību vienmēr ir veicinājusi tautas nacionālās identitātes saglabāšanu.

Procesa uzturēšanu nodrošina daudzi faktori:

- deju svētku kopiena – dejojāji, mūziķi, kas veltī savu brīvo laiku, lai ar entuziasmu apgūtu jaunu repertuāru un veidotu mākslinieciski augstvērtīgas programmas, tādējādi gan nodrošinot savu radošo pašizpaušmi, gan tradīcijas pastāvēšanu un nemitīgu atjaunotni;
- profesionāļi, kas sagatavo repertuāru un nodrošina jaundarbu radīšanu, rūpējoties par svētku augstu māksliniecisko līmeni;
- novadu un valstspilsētu deju kolektīvu virsvadītāju institūcija, kura nodrošina un veicina deju kolektīvu darbību;
- Svētku virsvadītāji, kas veido Svētkus. kā arī dažādu piecus gadus ilgo starpsvētku perioda pasākumu sagatavošanu un īstenošanu;
- kolektīvu vadītāji, kas nodrošina amatiermākslas kolektīvu ikdienas darbu un gatavošanos svētkiem, kā arī to līdzdalību svētkos;
- pašvaldības, kas nodrošina pašdarbības kolektīvu darbību un svētku un starpsvētku pasākumu sagatavošanu un norisi;
- valsts, kas atbalsta svētku sagatavošanu un norisi, rūpējas par metodisko atbalstu svētku dalībniekiem starpsvētku periodā, koordinē un nodrošina starpsvētku norišu sagatavošanu un norisi;
- Dziesmu un deju svētki ir sabiedrību integrējošs un iekļaujošs process, jo svētku sagatavošanā un norisēs gan kā dalībnieki, gan kā skatītāji var piedalīties visu vecumu, visu tautību un visu sociālo slāņu cilvēki, kā arī - cilvēki ar īpašām vajadzībām;
- Valsts izglītības satura centrs – nodrošina Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku un Baltijas valstu studentu dziesmu un deju svētku „Gaudeamus” norisi Latvijā un sagatavošanu starpsvētku periodā; VISC ir atbildīgā institūcija par aktivitātēm, kas saistītas ar tradīcijas uzturēšanu vispārējā izglītībā un interešu izglītībā.

Valstiskās institūcijas skatuviskajā tautas dejā

Latvijas Nacionālais kultūras centrs (LNKC) ir Kultūras ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. LNKC darbības mērķis ir īstenot valsts politiku kultūras un radošās industrijas izglītības, nemateriālā kultūras mantojuma, dziesmu un deju svētku tradīcijas un ar to saistītajās tautas mākslas jomās. LNKC latviešu dejas nozare iekļauj amatieru deju kolektīvus, kuri nodrošina nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu, amatiermākslas procesa nepārtrauktību, Vispārējo latviešu Dziesmu un Deju svētku procesa saglabāšanu un attīstību. LNKC paspārnē darbojas latviešu skatuviskās dejas konsultatīvā padome. Padome ir konsultatīva institūcija, kura darbojas uz nolikuma pamata un tiek izveidota pārstāvju konkursa kārtībā. Tās funkcijas ir sekmēt nozares attīstībai nepieciešamo kultūrpolitikas un citu dokumentu sagatavošanu, prognozēt un vērtēt nozares attīstības perspektīvas, kā arī sniegt priekšlikumus LNKC nozares darbības plānošanai un īstenošanai, t.sk. starpnozaru sadarbības kontekstā, pārstāvēt savas nozares intereses citu nozaru konsultatīvajās padomēs, Dziesmu un deju svētku padomē, Vispārējo latviešu Dziesmu un Deju svētku mākslinieciskajā padomē, sadarboties ar valsts un pašvaldību institūcijām un nevalstiskajām organizācijām nozares attīstības jautājumos.

Dziesmu un deju svētku kopdejošanas tradīcijas kodolu veido 739 deju kolektīvi. Svētku lieluzvedumos tiek demonstrētas izcilas dejojāju prasmes un sasniegts augstvērtīgs kopdejošanas mākslinieciskais priekšnesums. Laika gaitā deju svētki ir attīstījušies un sazarojušies gan mākslinieciskās izpaušmes formās, gan repertuāra bagātībā. 2018. gadā Dziesmu un deju svētku lieluzvedumu veidoja 18 174 visu paaudžu dejojāji, kas savas zināšanas un prasmes apgūst un izkopj, darbojoties pašvaldību kultūras un izglītības iestāžu vai cita dibinātāja deju kolektīvos. Dziesmu un deju svētku tradīcija gadu gaitā sekmējusi arī ārvalstu latviešu kopienas saliedētību, 40 deju kopas darbojas Zviedrijā, Somijā,

Dānijā, Norvēģijā, Lielbritānijā, Īrijā, Kanādā, ASV, Brazīlijā, uzturot latvisko identitāti un stiprinot savstarpējo sadarbību. Pasaulē iedibinātas un regulāri turpinātas Dziesmu un deju svētku tradīcijas izpausmes – Vispārējie latviešu Dziesmu svētki Amerikā, Austrālijas latviešu kultūras dienas, Latviešu Dziesmu svētki Kanādā, Dziesmu un deju svētku tradīcijas pasākumi Eiropā un Krievijā, Pasaules Brīvo latviešu dziesmu dienas. Deju svētki ir kopienas vienots un sabiedrību saliedējošs gars.

LNKC nodrošina metodisko, organizatorisko atbalstu svētku un starpsvētku norisēm un rūpējas par tradīcijas ilgtspējīgu attīstību, veidojot Dziesmu un deju svētku tradīcijas saglabāšanas un attīstības plānu, kas tiek atjaunots ik pēc četriem gadiem, nodrošina Dziesmu un deju svētku norisi reizi piecos gados, atbalsta un nodrošina sagatavošanas procesu starpsvētku periodā, organizē reģionu un kultūrvēsturisko novadu deju svētkus, Deju dienas Latvijas jauniešu deju kolektīviem, vidējās paauzdes deju kolektīviem un senioru deju kolektīviem, nodrošina seminārus, kopmēģinājumus koprepertuāra apguvei, rīko Jaunrades deju konkursus, tālākizglītību, profesionālās pilnveides kursu programmu “Latviešu dejas skola”, metodisko un digitālo materiālu sagatavošanu un izdošanu: grāmatu sērijas “Latviešu dejas meistari”, metodiskie norādījumi, nozares terminoloģija, pētījumi, Latviešu skatuviskās dejas “Zelta fonda” vietne, Jaunrades deju krājumu sagatavošana un izdošana (deju apraksti, zīmējumi, notis, mūzikas CD, DVD).

Valsts izglītības satura centrs (VISC) ir izglītības un zinātnes ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. VISC nodrošina gan mācību satura izstrādi un pārrauga tā īstenošanu, gan koordinē interešu izglītības sistēmas darbību un īstenot atbalsta pasākumus izglītojamo personības attīstībai, spēju un talantu pilnveidei, nodrošināt Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku sagatavošanu un norisi. VISC skatuviskās tautas dejas jomā un mūsdienīgu deju žanros nodrošina deju kolektīvu darba pārraudzību, metodisko darbu, pedagogu profesionālo pilnveidi, Dziesmu un deju svētku procesa nepārtrauktību. 2021.gadā Latvijā darbojas 977 tautas deju kolektīvi ar 19 829 dalībniekiem. Starpsvētku periodā VISC nodrošina seminārus, kopmēģinājumus koprepertuāra apguvei, kopš 2001.gada rīko Jaunrades deju konkursu “Mēs un deja” (notikuši 15 konkursi), tālākizglītību, profesionālās pilnveides kursu programmu, metodisko un digitālo materiālu sagatavošanu un izdošanu, metodiskos norādījumus, tajā skaitā – monogrāfiju “Latvijas Skolu jaunatnes Deju svētki”, jaunrades deju krājumu sagatavošanu un izdošanu (deju apraksti, zīmējumi, notis, mūzikas CD, DVD). Starpsvētku periodā notiek gan reģionālie pasākumi, koprepertuāra modelēšanas pasākumi, gan kopš 1990.gada tautas deju festivāls “Latvju bērni danci veda”, nodrošinot 22 festivālu norisi, katrā 3000 - 6000 dalībnieku.

Dejas nozares pasākumu pārraudzību un metodisko darbu ar deju kolektīvu vadītājiem nodrošina valstspilsētu un novadu pašvaldību deleģēti pārstāvji – deju kolektīvu virsvadītāji. Virsvadītāju institūcija nodrošina atbalsta sniegšanu metodiskajā darbā, koprepertuāra apgūvē, kā arī jaunrades darba veicināšanā, vietējas un valsts nozīmes pasākumu sarīkošanā. Lai nodrošinātu nozares profesionāļu līdzdalību lēmumu pieņemšanā, tajā skaitā Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku procesa pilnveidē, VISC veido ekspertu komisijas – arī skatuviskās tautas dejas jomā. Interesešu izglītības tautas deju kolektīvu darbība tiek organizēta saskaņā ar metodiskajiem ieteikumiem latviešu skatuviskās tautas dejas interesešu izglītības programmas veidošanai un īstenošanai.

Nevalstiskās organizācijas skatuviskajā tautas dejā

Dziesmu un deju svētku kustībā iesaistītos profesionāļus, dalībniekus, kolektīvu pārstāvjus un nozaru speciālistus apvieno “Dziesmu svētku biedrība”, kuras darbības mērķis ir saliedēt vienotā un saskaņotā rīcībā dažādas sabiedrības grupas ar nolūku saglabāt Latvijas kultūras lepnumu – Dziesmu un deju svētku tradīciju, stiprinot tās vērtības izpratni gan Latvijā, gan ārvalstīs. Latviešu skatuviskās tautas deju kolektīvu dibinātas biedrības ir atbalsts kolektīvu darbības nodrošināšanai un radošajai darbībai

(vairāki simti deju ansambļu/ kolektīvu biedrības, piemēram, “Dancis”, “Vektors”, “Daiļrade”, “Līgo”, “Teiksmā” u.c.).

Festivāli, deju svētki, konkursi skatuviskajā tautas dejā

Vispārējie latviešu Dziesmu un Deju svētki notiek reizi piecos gados Rīgā (nākamie svētki – 2023.gadā), tajos piedalās vairāki tūkstoši visu paaudžu dejotāji no Latvijas novadiem un pilsētām, kā arī ārvalstu latviešu deju kopas (diaspora) vairāk kā 18 000 dejotāju. Vispārējo latviešu Dziesmu un Deju svētku rīkošana ir Kultūras ministrijas pārziņā, svētku procesa koordinators un svētku rīkotājs ir LNKCC.

Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki notiek reizi piecos gados Rīgā (nākamie svētki – 2025.gadā), tajos piedalās Latvijas skolu jaunatnes (1.-12.klašu) dejotāji no Latvijas novadiem un pilsētām, kā arī ārvalstu latviešu deju kopas (diaspora) ar vairāk kā 16 000 dejotāju. Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku rīkošana ir Izglītības un zinātnes ministrijas pārziņā, svētku procesa koordinators un svētku rīkotājs ir VISCC.

Reģionālie pasākumi

Deju kolektīvu darbību stimulē Deju svētku tradīcija, kas nodrošina kopdejošanas pārmantojamību un ir galvenā motivācija deju kolektīvu pastāvēšanai. Savukārt, deju kolektīvu kustības nepārtrauktību un attīstību nodrošina to darbība Deju svētku starpposmā Latvijas reģionos, Rīgā, svētku repertuāra sagatavošana un apgūšana, skates, konkursi un izstādes, kolektīvu vadītāju tālākizglītība un profesionālā pilnveide. Deju kolektīvu koncertdarbībai ir senas tradīcijas un pēdējos gados klāt nākušas daudzveidīgas iespējas un izpausmes formas. Tas ir plašs darbošanās lauks, kur katrs kolektīvs meklē un var atrast tieši sev pieņemamo ievirzi un veidot attiecīgu realizācijas programmu. Galvenie darbības virzieni kolektīvu darbībā ir dažādiem mērķiem veidoti individuāli koncerti, jubilejas koncerti, piemiņas koncerti, tematiski izvēlētu koncertprogrammu veidošana. Piedalīšanās valsts svētkiem veltītajos koncertos un pasākumos. Neatsverami vērtīga ir vietējo pašvaldību/pagastu deju kolektīvu darbība, kas deju kolektīvu skatēs un konkursos neiegūst godalgotas vietas, bet veic vienu no svarīgākajām amatiermākslas sūtībām, iesaistot kultūrā iespējami plašāku cilvēku loku, ar to paplašinot pieejamību kultūrai. Lielu atbalstu deju kolektīvu organizatoriskajā darbā veic pašvaldības, kultūras darba organizatori un deju kolektīvu virsvadītāji.

Latvijas kultūrvēsturisko novadu Deju svētki ir ciklisks (reizi piecos gados) radošais process, kura ilgtspējīgā attīstībā vienlīdz svarīga ir gan pašas kopienas iesaiste un vēlme tradīciju uzturēt, gan pašvaldību un valsts atbalsts. Sadarbībā ar novadu un pilsētu pašvaldībām tiek organizēti Rīgas dejotāju svētki, Vidzemes, Kurzemes, Zemgales un Latgales kultūrvēsturisko novadu deju svētki, šie svētki nodrošina Vispārējo latviešu dziesmu un deju svētku lieluzveduma sagatavošanu, jauna repertuāra aprobēšanu, virsvadītāju pieredzes stiprināšanu. Bez šī svarīgā posma deju lieluzvedumu Daugavas stadionā nebūtu iespējams sagatavot trīs kopmēģinājumu dienās. Novadu deju svētku koprepertuāra izveide principi veicina katra vēsturiskā novada horeogrāfiskā mantojuma apzināšanu, izpēti un jaunrades attīstīšanu un parāda nozares daudzveidīgo darbību. Repertuāra izveide ir radošs process, kurā piedalās novadu deju kolektīvu vadītāji un novadu virsvadītāji. Tiek veidotas arī dejotāju aptaujas.

Latviešu skatuviskās tautas dejas jaunrades konkursiem ir jau sava izveidojusies vēsture un tradīcijas. Pirmās jauno deju skates notiek kopš 1946. gada, kad bija radusies akūta nepieciešamība veidot repertuāru strauji augošajai amatieru deju kolektīvu kustībai. Ikgadējie Jaunrades deju konkursi ir viens no instrumentiem deju nozares attīstības veicināšanai, tie izgaismo dalībnieku aktivitāti un mākslinieciskos sasniegumus, un arī norāda uz problēmām, no kuru risināšanas ir atkarīgs tālākais skatuviskās tautas dejas attīstības ceļš. Konkursa uzdevumi ir veicināt horeogrāfu jaunrades darbu un

mākslinieciski augstvērtīgu deju radišanu, horeogrāfiskā mantojuma izpētes rosināšana un zināšanās balstītas latviešu skatuviskās dejas jaunrades un tautas deju apdares sekmēšana, tradicionālās dejas elementu un stilistikas izmantošanas veicināšana latviešu skatuviskās dejas jaunradē un tautas deju apdarēs, valsts un reģionālās nozīmes pasākumu deju koprepertuāra papildināšana ar mākslinieciski augstvērtīgiem jaunrades darbiem. 21.gadsimtā latviešu skatuviskā tautas deja ir nosacītā „virsotnē” - katru gadu dalībai konkursos Valmierā piesakās vairāki desmiti horeogrāfi, piedāvājot vērtēšanai 70 līdz 90 dejas. Tie izraisa arī plašu skatītāju un profesionāļu interesi. Konkursu mākslinieciskās kvalitātes vērtēšanas kritēriji ir gandrīz nemainīgi, taču tika meklēts labāks to organizēšanas veids. Tāpēc dažādos laikos tika aprobēta vērtēšana gan pēc kvalitātes grupām, gan pēc horeogrāfu pieredzes. Ņemot vērā lielo aktivitāti, konkurss pēdējos gadus tiek rīkots divās kārtās - kā pusfināls un fināls. Par konkursa sastāvdaļu ir kļuvusi arī deju analīze no žūrijas puses pēc rezultātu paziņošanas.

Jaunrades deju konkurss “Mēs un deja” – VISC rīkotais jaundeju konkurss “Mēs un deja” regulāri notiek kopš 2001. gada. Konkurss ir arī viens no Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku kustības kvalitātes garantiem, jo ir kā tilts starp horeogrāfu radošo devumu un svētku repertuāra veidošanas politiku. Konkursā ievērotās un prēmētās dejas tradicionāli tiek izmantotas novadu un valsts mēroga svētku norisēs, kā arī ieteiktas iekļaušanai deju kolektīvu repertuārā.

Starptautisks tautas deju festivāls “Sudmaliņas” ir vienīgais valsts finansiālu un organizatorisku atbalstu rīkotais festivāls skatuviskās tautas dejas jomā Latvijā. Tā mērķis ir pulcēt kopā Latvijas un dažādu valstu dejojotājus, kuri radoši pēta, iepazīst un pārmanto tautas dejas tradīcijas. LNKC to organizē kopš 1992. gada. Līdz šim ir notikuši deviņi festivāli, kas ir ieguvuši ārvalstu viesu, Latvijas dejojotāju, skatītāju un kritiķu augstu vērtējumu. Festivāla norises aptver Latvijas novadus un galvaspilsētu Rīgu, programma gadu gaitā paplašinās un ir daudzveidīga – vērienīgi festivāla atklāšanas un noslēguma koncerti, koncerti brīvdabas estrādēs un koncertzālēs, labdarības koncerti pansionātos un rehabilitācijas centros, dalībnieku gājieni, danču vakari, deju grupu konkursi, ko vērtē starptautiska žūrija. Iepriekšējos festivālos piedalījušās 117 Latvijas deju grupas un 100 deju grupas no 46 pasaules valstīm.

Latvijā ik gadu notiek vairāki desmiti valstspilsētu/novadu deju kolektīvu/ansambļu iniciēti skatuviskās tautas dejas festivāli gan ar pašmāju, gan citu valstu deju grupu iesaisti.

VI. IZGLĪTĪBA DEJĀ

Izglītības un zinātnes ministrijas pārraudzībā ir pirmsskolu, skolu un interešu izglītības iestāžu skatuviskās tautas un mūsdienu deju kolektīvu, kas piedalās Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos, radošās darbības veicināšana, kā arī pedagogu profesionālās pilnveides un metodiskā darba nodrošināšana.

Kultūras ministrijas pārraudzībā ir profesionālas ievirzes, profesionālās vidējās un profesionālās augstākās izglītības mācību iestāžu darbības, finansējuma un profesionālo priekšmetu mācību saturu izstrāde un nodrošināšana. Profesionālās izglītības īstenošanu reglamentē Profesionālas izglītības likums. Profesionālā izglītība dejā tiek nodrošināta trīs līmeņos - profesionālās ievirzes izglītība, profesionālā vidējā izglītība, augstākā izglītība. Izglītības programmu dejā īsteno gan Kultūras ministrijas dibinātās izglītības iestādes, gan pašvaldību skolas, gan privātās skolas.

Profesionālās ievirzes izglītība

Profesionālās ievirzes izglītību dejā īsteno 14 izglītības iestādes. Audzēkņu skaits un izglītības līmenis izglītības iestādēs ir ļoti dažāds. Vairākās izglītības iestādēs vienas izglītības programmas ietvaros tiek apgūti divas līdz trīs specializācijas, tādēļ iedalīt profesionālās ievirzes izglītības iestādes pa deju jomām

šobrīd nav iespējams. Vērojamas lielas kvalitatīvas atšķirības profesionālās ievirzes izglītībā dejā, kas korelē ar grūtībām piesaistīt žanra profesionāļus reģionu profesionālās ievirzes skolās. Izvēlēta dejas specializācija tiek pielāgota pieejamajiem pedagogiem attiecīgā brīdī, kas liedz iespēju izvirzīt ilgtermiņa mērķus izglītības programmas kvalitātes celšanai un nodrošināšanai.

Izglītības iestādes, kurās īsteno profesionālās ievirzes izglītības programmas:

Nr.p.k.	Izglītības iestādes nosaukums	Audzēkņu skaits 01.10.2022.	Programmas kods	Finansējums
14 izglītības iestādes īsteno profesionālās ievirzes izglītības programmu ar kodu 20V 212 10 1				
1.	Agra Daņiļeviča deju skola	164	20V 212 10 1	Valsts un līdzfinansējums
2.	Ādažu novada Mākslu skola	55	20V 212 10 1	Valsts, pašvaldības un līdzfinansējums
3.	Dundagas Mākslas un mūzikas skola	11	20V 212 10 1	Valsts, pašvaldības un līdzfinansējums
4.	Edmunda Veizāna deju skola	195	20V 212 10 1	Valsts un līdzfinansējums
5.	Grobiņas Mūzikas un mākslas skola	30	20V 212 10 1	Valsts, pašvaldības un līdzfinansējums
6.	Iecavas Mūzikas un mākslas skola	15	20V 212 10 1	Valsts, pašvaldības un līdzfinansējums
7.	Kandavas Deju skola	77	20V 212 10 1	Valsts, pašvaldības un līdzfinansējums
8.	Kārsavas Mūzikas un mākslas skola	27	20V 212 10 1	Valsts, pašvaldības un līdzfinansējums
9.	Krimuldas Mūzikas un mākslas skola	11	20V 212 10 1	Valsts, pašvaldības un līdzfinansējums
10.	Ludzas Mūzikas pamatskola	31	20V212101	Valsts, pašvaldības un līdzfinansējums
11.	Mūsdienu deju skola "Vendiija"	280	20V 212 10 1	Valsts un līdzfinansējums
12.	MIKC "Nacionālā Mākslu vidusskola" Rīgas Baleta skola	98	20V 212 10 1	Valsts finansējums
13.	Tukuma profesionālās ievirzes deju skola "Demo"	168	20V 212 10 1	Valsts un līdzfinansējums
14.	Viļānu Mūzikas un mākslas skola	17	20V 212 10 1	Valsts, pašvaldības un līdzfinansējums
3 izglītības iestādes īsteno profesionālās ievirzes izglītības programmu ar kodu 30V 212 10 1				
1.	Edmunda Veizāna deju skola	17	30V 212 10 1	Valsts un līdzfinansējums
2.	MIKC "Nacionālā Mākslu vidusskola" Rīgas Baleta skola	1	30V 212 10 1	Valsts finansējums
3.	Tukuma profesionālās ievirzes deju skola "Demo"	36	30V 212 10 1	Valsts un līdzfinansējums

Lai uzlabotu profesionālās ievirzes izglītības kvalitāti:

- profesionālās ievirze izglītības līmenī ir nepieciešams izstrādāt vienotus izglītības programmas nobeiguma kvalitātes kritērijus;
- lai veiktu profesionālās ievirzes izglītības deju programmu kvalitātes izvērtējumu, LNKC no 2022. gada organizē Valsts konkursu dejā;

- precizēt izglītības programmas profesionālās ievirzes izglītības izglītībā - vienā izglītības programmā tiek noteikta tikai viena specializācija.

Profesionālā vidējā izglītība

Profesionālo vidējo izglītību nodrošina MIKC “Nacionālā Mākslu vidusskola” Rīgas Baleta skola un Alfrēda Kalniņa Cēsu mūzikas vidusskola. MIKC “Nacionālā Mākslu vidusskola” Rīgas Baleta skolas mērķis ir nodrošināt profesionālās ievirzes izglītības programmas “klasiskā deja” pēctecību profesionālās vidējās izglītības līmenī un papildināt Latvijas Nacionālo operas un baleta kolektīvu ar jauniem, profesionāliem un kvalificētiem baleta dejotājiem. Līdztekus klasiskās dejas izglītībai, MIKC “Nacionālā Mākslu vidusskola” Rīgas Baleta skola kopš 2019. gada īsteno profesionālās vidējās izglītības programmu “Laikmetīgā deja”. Lai pamatotu šīs izglītības programmas nepieciešamību, ir jāstrādā pie laikmetīgās dejas jomas darba tirgus sakārtošanas, ņemot vērā, ka šobrīd Latvijā laikmetīgās dejas dejotāji pamatā darbojas pašnodarbinātas personas statusā. Alfrēda Kalniņa Cēsu mūzikas vidusskolas profesionālās vidējās izglītības programmas uzdevums ir sagatavot kvalificētus deju kolektīva repetītorus.

Izglītības iestādes, kuras īsteno profesionālās vidējās izglītības programmas:

Nr.p.k.	Izglītības iestādes nosaukums	Audzēkņu skaits 01.10.2022.	Programmas kods un iegūstamā kvalifikācija	Finansējums
1.	Alfrēda Kalniņa Cēsu mūzikas vidusskola	3	33 212 10 1 Deju kolektīva repetītors	Valsts finansējums
2.	MIKC “Nacionālā Mākslu vidusskola” Rīgas Baleta skola	25	33 212 10 1 Baleta dejotājs	Valsts finansējums
		3	35B 212 10 1 Baleta dejotājs	Valsts finansējums
		24	33 212 10 1 Laikmetīgās dejas dejotājs	Valsts finansējums

Augstākā izglītība

Dejas izglītību augstākajā izglītības līmenī iespējams iegūt Latvijas Kultūras akadēmijas Kultūras koledžā, Latvijas Kultūras akadēmijā un Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijā.

Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas (JVLMA) horeogrāfijas nodaļa, kas savu darbību uzsākusi 1977. gadā, sagatavo profesionālus baleta un laikmetīgās dejas horeogrāfus, deju kolektīvu vadītājus, deju pedagogus profesionālā vidējā izglītībā, profesionālās ievirzes un interešu izglītībā. JVLMA veic starptautisku sadarbību Erasmus pedagogu apmaiņas programmā, sadarbojoties ar Itālijas un Nīderlandes dejas akadēmijām, kā arī veic koncertdarbību. Akadēmijas absolventi ar panākumiem strādā visās nozīmīgākajās dejas institūcijās Latvijā. Kopš 2000./2001. akadēmiskā gada JVLMA bakalaura un maģistra programmas ir beiguši vairāk nekā 70 studenti. 80% studējošo strādā dejas nozarē kā horeogrāfi, kolektīvu vadītāji un pedagogi.

Kopš 2021. gada JVLMA sadarbībā ar LKA un LMA tiek īstenota Profesionālā bakalauru studiju programmu “Mākslu pedagoģija”, kas sagatavo speciālistus - “Mūzikas, teātra mākslas, dejas, vizuālās mākslas skolotājs”. Bakalaura apakšprogramma “Skolotājs dejā un kultūras studijās” ir vienīgā profesionālā bakalaura studiju programma, kas sagatavo deju un ritmikas skolotājus pirmsskolas izglītības iestādēm, vispārizglītojošo skolu interešu izglītībai, kultūrizglītības iestādēm un privātām deju

skolām vai studijām. Kultūras studiju skolotāju studiju kursu saturs tiek integrēts kopējā studiju programmā, balstoties uz *Skola2030* apstiprināto pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības standartu jomā Kultūras izpratne un pašizpaušme mākslām - vizuālā māksla, mūzika, literatūra un drāma.

Latvijas Kultūras akadēmijā (LKA) tiek īstenota studiju programma “Laikmetīgās dejas māksla”. Programmas mērķis ir sagatavot teorētiski un praktiski izglītotus, patstāvīgi un radoši domāt un strādāt spējīgus mākslas zinātņu bakalaurus – profesionālus laikmetīgās dejas horeogrāfus un dejojājus ar iegūstamo grādu Humanitāro zinātņu bakalaurs laikmetīgās dejas mākslā. Kopš nodaļas atvēršanas ir bijuši 7 laikmetīgās dejas horeogrāfu izlaidumi un 49 absolventi. Studenti šajā apakšprogrammā tiek uzņemti reizi trīs gados. Apakšprogramma dod iespēju iepazīt jaunākās tendences un aktualitātes dejas mākslas teorijā, metodikā un radošajā praksē. Savā profesijā un dejas žanrā darbojas vairāk nekā 50% absolventi. LKA tiek īstenotas maģistra programmas studijas studijām “Audiovizuālās un skatuves mākslas”. Kopš 2020. gada kopīgās profesionālās doktora studiju programma mākslās “Mākslas” ietvaros, LKA realizē apakšprogrammu “Audiovizuālā māksla, teātris un laikmetīgā deja”. LKA Erasmus pedagogu apmaiņas programmā sadarbojas ar Ukrainas, ASV, Norvēģijas u.c. valstu dejas akadēmijām, kā arī īsteno aktīvu starptautisku sadarbību, līdzdarbojoties ārvalstu pasākumos.

Latvijas Kultūras akadēmijas Latvijas Kultūras koledža kopš 1948. gada vēsturiski darbojās kā Rīgas Kultūras un izglītības darbinieku tehnikums (RKIDT), kas tika slēgts 1990. gadā. 1991. gadā uz RKIDT bāzes tika izveidota Latvijas Kultūras koledža (LKK). LKK dejas jomā īsteno pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības apguvi un sagatavo deju kolektīvu vadītājus un dejojājus laikmetīgā dejā, latviešu dejā, hip-hop kultūras dejā un džeza dejā. Programmām ir pēctecība, ļaujot turpināt studijas LKA laikmetīgās dejas apakšprogrammā un JVLMA dejas pedagoģijas programmās. Kopš 2012. gada LKK kļuvis par LKA aģentūru ar pilno nosaukumu Latvijas Kultūras akadēmijas Latvijas Kultūras koledža.

Izglītības iestādes, kuras īsteno augstākās izglītības programmas:

Nr.p.k.	Izglītības iestādes nosaukums	Kvalifikācija
1.	LKA Latvijas Kultūras koledža	Pirmā līmeņa profesionālā augstākā izglītība. Kvalifikācija deju kolektīva vadītājs ar specializāciju laikmetīgā deja, latviešu deja, hip-hop kultūras deja, džeza deja
2.	Latvijas Kultūras akadēmija	Humanitāro zinātņu bakalaurs laikmetīgās dejas mākslā
		Humanitāro zinātņu maģistrs audiovizuālajā un skatuves mākslā
		Profesionālais doktora grāds mākslās
3.	Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija	Pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programma mūzikas, dejas, mākslas profesionālās ievirzes un interešu izglītības skolotājs. Profesionālā kvalifikācija skolotājs
		Profesionālās bakalaura studiju programmas mūzikas, teātra mākslas, dejas, vizuālās mākslas skolotājs. Profesionālais bakalaura grāds dejas pedagoga izglītībā
		Profesionālais bakalaura grāds horeogrāfijā. Kvalifikācija Horeogrāfs.
		Profesionālais maģistra grāds horeogrāfijā
		Profesionālais doktora grāds mākslās

VII. DEJAS NOZARES ANALĪZE, IZVĒRTĒJUMS UN RISINĀMĀS PROBLĒMAS

SVID analīze

Stiprās puses:

1. Stabils un starptautiski novērtētas baleta tradīcijas, kas tiek saglabātas ar valsts atbalstu LNOB.
2. Bagāts latviešu skatuviskā tautas dejas nemateriālais kultūras mantojums, kas ar valsts un pašvaldību finansējumu tiek uzturēts un attīstīts caur Dziesmu un deju svētku procesu.
3. Laikmetīgajā dejā ir spēcīgi NVO un pašnodarbinātie mākslinieki, kas aktīvi darbojas Latvijas un starptautiskā mērogā.
4. Mūsdienu deju segments ir plaši pārstāvēts un nozīmīgs bērnu un jauniešu vidū.
5. Ir iedibināts izcilību veicinošs un dejas nozarei konsolidējošs profesionālās kvalitātes novērtējums - Dejas balva, kas ir augstākais apbalvojums dejas mākslā, ko pasniedz reizi divos gados.
6. Pieejama valsts finansēta profesionālā un akadēmiskā izglītība dejas jomā.
7. Ir spēcīgas tradīcijas starptautisko deju festivālu un konkursu rīkošanā.
8. Plaša sabiedrības līdzdalība dejas aktivitātēs un iesaiste Dziesmu un deju svētku procesā.
9. Pašvaldību atbalsts nodrošina Dziesmu un deju svētku norises nepārtrauktību.

Vājās puses:

1. Baleta nozarē trūkst alternatīva piedāvājuma baleta izrādēm līdzās LNOB repertuāram. Nav profesionālu valsts vai pašvaldību dejas kompāniju ārpus baleta.
2. Laikmetīgās dejas žanrs funkcionē tikai uz projektu un brīvmākslinieku bāzes. Atalgotu darba vietu un infrastruktūras trūkums kavē žanra izaugsmi un pieejamību plašākai auditorijai.
3. Mūsdienu deju segments apvieno ļoti plašu dejas stilu lauku. Pastāv pretrunas starp mākslu un sportu.
4. Nav pietiekams darba tirgus jaunajiem profesionāļiem (izņemot pedagoga darbu ar amatieriem).
5. Kultūrizglītībā daļa profesionālās ievirzes skolu nespēj sasniegt nepieciešamo kvalitāti profesionālās dejas izglītības turpināšanai. Reģionālās profesionālās ievirzes izglītības iestādēs trūkst profesionālu pedagogu.
6. Trūkst sistemātiski dejas nozares pētījumu un analīzes. Trūkst kritiķu, kā rezultātā veidojas pārrāvumi dejas procesu analīzē. Maz pētīts, analizēts un aprakstīts jaunākais posms Latvijas dejas vēsturē (no 90. gadu vidus), nav drukātu izdevumu par laikmetīgās dejas attīstību.
7. Rīgas kā Ziemeļeiropas kultūras metropoles attīstību kavē atbilstošas infrastruktūras nepietiekamība, ko varētu izmantot starptautisku festivālu un konkursu īstenošanai. Trūkst mēģinājumu un izrāžu telpu profesionālajai dejai un brīvmāksliniekiem - gan kvalitātes, gan cenu, gan pieejamības ziņā.
8. Vāji attīstīta publiskā un privātā partnerība, kā arī neizkoptas mecenātisma tradīcijas.
9. Zems atalgojums dejas nozarē strādājošiem, pašnodarbināto profesionālo dejas mākslinieku sociālā neaizsargātība.
10. Nelīdzsvarots profesionālās dejas organizāciju un notikumu pārklājums. Ārpus Rīgas pieejama pārsvarā tikai amatiermāksla.
11. Nepietiekami izstrādāti metodiskie materiāli deju kolektīvu vadītājiem, deju skolotājiem un horeogrāfiem.
12. Mūžizglītībā nav pieejama kompetenču paaugstināšanas diferenciācija atbilstoši pieredzei un izglītībai.

Iespējas:

1. Atbalstot alternatīvus un daudzveidīgus dejas projektus, paplašināsies darba tirgus un pieaugs kvalitāte un daudzveidība.
2. Dejas infrastruktūras attīstība būtiski paplašinās auditoriju un dejas pieejamību visā Latvijas teritorijā.
3. Laikmetīgās dejas kopīgs koncepts (Dejas māja), veicinās deju un horeogrāfu izaugsmi, palielinot konkurētspēju arī starptautiskos tirgos un uz lielākām skatuvēm.
4. Aktivizēt dažādu dejas žanru profesionālas izrādes, dažādosies Latvijas dejas piedāvājums un tiks spēcīgāki horeogrāfi un deju tērpi.
5. Paplašināt darba tirgu profesionāļiem, kas veicinātu profesijas attīstību.
6. Izveidot vienotu dejas standartu dejas profesionālajā izglītībā.
7. Izveidot dejas pētnieku un kritiķu izglītības programmu. Meklēt iespējas palielināt dejas publikāciju apjomu nacionālajos un reģionālajos medijos.
8. Sadarbojoties ar pašvaldībām, risināt mūsdienu prasībām atbilstošas dejas infrastruktūras pieejamību dejas izrādēm, festivāliem un konkursiem.
9. Stiprināt dejas organizāciju kapacitāti piesaistīt ārvalstu finansējumu.
10. Veidot sadarbību starp vispārīzglītojošām un profesionālām izglītības iestādēm un dejas producentiem un organizācijām ar mērķi popularizēt profesionālo deju.
11. Strādāt pie vismaz vēl vienas valsts vai pašvaldības finansētas profesionālas dejas trupas izveides.
12. Stiprināt tradīciju un inovāciju sinerģiju. Izmantot inovācijas un jaunās tehnoloģijas, veidojot jaunus, tostarp, digitālus dejas projektus, kas stabili iekļautos kultūras piedāvājumā.
13. Aktivizēt un turpināt attīstīt Latvijas dejas informācijas centra darbību, izveidojot dejas nozares statistikas bāzi, nodrošinot kultūras auditorijas un kultūrpolitikas procesu regulāru izpēti un monitoringu.
14. Starptautiskas sadarbības attīstīšana dejas izglītībā.
15. Integrēt esošajās deju izglītības programmās - deju treneriem nepieciešamās "C trenera" kvalifikācijas zināšanas ar tiesībām pasniegt deju sporta novirzienus.

Draudi:

1. Šaurais dejas jomas produktu tirgus var radīt nepietiekamu profesionālo konkurenci un līdz ar to profesionālās kvalitātes kritumu.
2. Neveidojot spēcīgu vienotu laikmetīgās dejas menedžmentu (Dejas māju), turpināsies žanra sadrumstalotība un tiks vājināts laikmetīgās dejas žanrs.
3. Algotu darba vietu trūkums deju liek profesionāļiem doties uz ārzemēm, mainīt profesiju un kavē profesijā strādājošo profesionāļu izaugsmi.
4. Neatbalstot profesionālo radošo procesu dejas segmentā, ir risks, ka darbs turpināsies tikai interešu izglītībā un amatierkolektīvos.
5. Nozares attīstība ir apdraudēta apstākļos, ja nav skaidri definēts un prognozēts deju pieejamais finansējums VKKF.
6. Neveidojot vienotu dejas standartu profesionālajā dejas izglītībā, pastāv risks, ka tiks zaudēta izglītības kvalitāte.
7. Neatbalstot būtiskus starptautiskos notikumus, pastāv risks ātri pārvērsties par perifēriju un neinteresantu reģionu pasaules dejas norišu kartē.
8. Nenodrošinot atbilstošu infrastruktūru dejas nozarei, turpināsies norišu sadrumstalotība, kas ir būtisks šķērslis auditorijas piesaistei un attīstībai.
9. Neizglītojot un nepiesaistot dejas nozarei jaunas mērķauditorijas, neattīstot sabiedrības radošo potenciālu, būtiski mazināsies vajadzība pēc kultūras, samazināsies kultūras pasākumu apmeklējumu skaits.
10. Kvalitatīvu un regulāru plašai sabiedrībai pieejamu izdevumu par deju trūkums mazina profesionāļu un skatītāju kompetences līmeni.
11. Nepietiekams finansējums kultūras mantojuma apzināšanai un izpētei dejas jomā mazinās pēctecīgu būtiska kultūras mantojuma daļu nodošanu nākamajām paaudzēm.

Līdzšinējās kultūrpolitikas dejas nozarē izvērtējuma galvenie secinājumi

1. Valsts profesionālās dejas segmentā finansē vienu dejas kompāniju – VSIA “Latvijas Nacionālā opera un balets” baleta trupu, trīs augstākās izglītības mācību iestādes, divas profesionālās vidējās izglītības iestādes, četrpadsmit profesionālās ievirzes izglītības skolas, Dziesmu un deju svētku procesu caur LNKC un VISC.
2. Pašvaldības atbalsta atalgojuma, mēģinājumu un izrāžu telpu nodrošināšanai interešu izglītības nodrošināšanā dažādos žanros visā Latvijā.
3. Dejas nozarē ir aktīvs NVO sektors.
4. Privātais sektors ir aktīvs interešu izglītībā (bērnu un jauniešu studijas), kā arī atsevišķu viesizrāžu un citu notikumu organizēšanā.
5. Horeogrāfi un visu žanru dejojotāji Latvijā pārsvarā darbojas kā brīvmākslinieki projektos, ar minimālām iespējām strādāt pastāvīgu algotu darbu savā profesijā.
6. Latvijā profesionālā deja ir koncentrēta Rīgā, kas neveicina vienmērīgu dejas pieejamību visā valsts teritorijā.
7. Plaša sabiedrības līdzdalība dejas aktivitātēs un iesaiste Dziesmu un deju svētku procesā. Amatiermākslā – Dziesmu un Deju svētku īstenošanas procesā iesaistīto deju kolektīvu un amatierkolektīvu darbību nodrošina pašvaldības.
8. Dejas nozarē regulāri notiek starptautiska mēroga festivāli un konkursi, kas ir nozīmīgs process nozares attīstībai.
9. Dejas nozarē esošie NVO darbojas, piesaistot finansējumu atsevišķu radošo projektu realizācijai. Publiskā finansējuma avoti ir VKKF un Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta (RD IKSD) projektu konkursi. Privātais finansējums dejas nozarē ienāk kā dalības maksa, sponsorējums vai ziedojums, bet ir salīdzinoši nenozīmīgs.
10. Dejas balva ir būtisks ieguldījums nozares sadrumstalotības pārvarēšanā, vispārējās kvalitātes celšanā un dejas popularizēšanā sabiedrībā.
11. Dejas nozarē katastrofāli trūkst piemērotas infrastruktūras mēģinājumu un koncertu vajadzībām.

Risināmās problēmas:

- Resursu (infrastruktūras, finansējums, darba vietas) nodrošinājums dejas nozares horeogrāfijas un izpildītājmākslas attīstībai un pārmantojamībai.
- Konkurētspējīga atalgojuma un sociālo garantiju nodrošinājums dejas nozarē strādājošajiem, mazinot risku zaudēt profesionālus speciālistus darba tirgū.
- Jāveicina dejas pētniecība kopumā, atbalstot studijas doktorantūrā, konferences, zinātniskos projektus un izdodot pētījumus. Nepieciešama vienota starpaugstskolu programma šajā jomā.
- Daudzveidīgu visu dejas žanru pieejamības nodrošinājums Latvijas kultūrtelpā.
- Daudzveidīgas starptautiskas un starpdisciplināras sadarbības nodrošināšana, kas veicinātu dejas nozares izaugsmi un Latvijas tēla atpazīstamību, kā arī veicinātu Latvijas dejas eksportu.
- Meklēt inovatīvus risinājumus jaunas skatītāju auditorijas piesaistei, attīstīt un izglītēt esošo auditoriju, iesaistīt medijus dejas nozares popularizēšanā.

- Lai nodrošinātu kvalitāti profesionālās ievirzes izglītības līmenī, ir nepieciešams izstrādāt nobeiguma prasības īstenotajiem mācību priekšmetiem. Savukārt profesionālajā vidējā izglītībā nepieciešams izveidot profesiju standartus šādām profesijām: baletdejojotājs (standarts izstrādes procesā), laikmetīgās dejas dejojotājs (standarts izstrādes procesā), horeogrāfs, hip-hop dejojotājs, hip-hop deju kolektīva repetitors.
- Integrēt esošajās deju izglītības programmās deju treneriem nepieciešamās “C trenera” kvalifikācijas zināšanas ar tiesībām pasniegt deju sporta novirzienus.

VIII. RĪCĪBAS VIRZIENI UN UZDEVUMI PRIORITĀŠU ĪSTENOŠANAI

Dejas nozares stratēģijas izvirzītie rīcības virzieni un darbības uzdevumi ir balstīti Kultūrpolitikas pamatnostādņu “Kultūrvalsts” 2022.–2027. gadam piecās prioritātēs:

- Sabiedrībai pieejams kultūras piedāvājums;
- Aktīva sabiedrības kultūras līdzdalība;
- Kultūras mantojuma ilgtspējīga saglabāšana un radoša izmantošana;
- Kultūras un radošo nozaru ilgtspējīga attīstība;
- Talantu ataudze un un radošajās nozarēs strādājošo profesionālā izaugsme.

Atbilstoši Kultūrpolitikas pamatnostādņu “Kultūrvalsts” 2022.–2027. gadam prioritātei - **sabiedrībai pieejams kultūras piedāvājums** - Dejas nozares stratēģijā 2023.–2027. gadam ir izvirzīta prioritāte **dejas piedāvājuma pieejamība**. Tajā tiek ietverti uzdevumi un aktivitātes, kas veicina dejas mākslas pieejamību ikvienam Latvijas pilsonim un iedzīvotājam, neatkarīgi no indivīda dzīves vietas, rocības un citām sociāli ekonomiskajām pazīmēm. Šī prioritāte ietver arī dejas mākslas reģionālo un ekonomisko pieejamību, digitālo pieejamību, kā arī pieejamību sociālās atstumtības riska grupām, tostarp cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, mazākumtautībām un imigrantiem. Dejas mākslai nav valodas barjeras, kas tai piešķir potenciālu tās plašākai pieejamībai mazākumtautībām. Tāpat ir nepieciešamība veicināt dejas mākslas piedāvājumu specifiski bērnu un jauniešu auditorijai.

Atbilstoši Kultūrpolitikas pamatnostādņu “Kultūrvalsts” 2022.–2027. gadam otrajai prioritātei - **aktīva sabiedrības kultūras līdzdalība** – Dejas nozares stratēģijā tiek izvirzīta prioritāte - **sabiedrības līdzdalība dejas procesos**. Tās ietvaros tiek domāts par Latvijas iedzīvotāju iespēju iesaistīties dejas mākslas procesos atbilstoši indivīda kultūras vajadzībām. Šīs prioritātes īstenošanā īpašu vietu ieņem iedzīvotāju iesaiste mākslas procesos. Liels potenciāls un ieguldījums ir arī laikmetīgās dejas mākslai, kas spēj kvalitatīvi un jēgpilni iesaistīt plašu auditoriju un radīt sociāli aktīvu mākslu. Skatuviskajā tautas dejā šīs prioritātes ietvaros uzsvars tiek likts uz Dziesmu un deju svētku kustības tieši starpperiodu un tā potenciālu līdzdalības mākslas radīšanā. Savukārt, mūsdienu dejas mākslas ar savu plašo amatieru mākslas kustību sevišķi spēj uzrunāt un iesaistīt bērnu un jauniešu auditorijas.

Atbilstoši Kultūrpolitikas pamatnostādņu “Kultūrvalsts” 2022.–2027. gadam trešajai prioritātei – **Kultūras mantojuma ilgtspējīga saglabāšana un radoša izmantošana** un ceturtajai prioritātei - **Kultūras un radošo nozaru attīstība** – Dejas nozares stratēģijā tiek izvirzīta prioritāte **dejas nozares ilgtspējīga attīstība**. Tās ietvaros tiek radīti nepieciešamie priekšnosacījumi dejas mākslas ilgtspējai, attīstībai un izcilībai. Šīs prioritātes īstenošanā tiek risināti jautājumi, kas saistīti ar nepieciešamo infrastruktūru (dejas mājas nepieciešamība), iespējām profesionāli strādāt dejas mākslas jomā, saņemot par darbu taisnīgu un konkurētspējīgu atlīdzību, kā arī atbalsta instrumentu pieejamību dejas mākslas organizācijām, it īpaši

nevalstiskajām organizācijām, un pašnodarbinātiem brīvmāksliniekiem. Vienlaikus, stiprinot Latvijas dejas mākslas starptautisko atpazīstamību un konkurētspēju.

Atbilstoši Kultūrpolitikas pamatnostādņu “Kultūrvalsts” 2022.–2027. gadam piektajai prioritātei – **Kultūra un izglītība** – Dejas nozares stratēģijā tiek izvirzīta prioritāte - **kultūrizglītība**. Kopumā Latvijā darbojas augstu novērtēta kultūrizglītības sistēma dejas mākslā, kas garantē tās ilgtspējīgu attīstību. Šīs prioritātes īstenošanā jāstiprina izglītības kvalitāte, pēctecība visos izglītības līmeņos, sasaiste ar darba tirgus vajadzībām un izglītības piedāvājuma starptautiskā konkurētspēja, jāatbalsta jauno talantu izaugsme, un jāstimulē mākslinieciskā jaunrade un pētniecība. Lai garantētu sabiedrībai sniegto dejas mākslas kvalitāti un daudzveidību, būtiski ir nodrošināt nozarē strādājošo profesionālās pilnveides un mūžizglītības iespējas. Svarīgi nodrošināt programmas un aktivitātes Latvijas sabiedrības, it īpaši bērnu un jauniešu izpratnes par dejas mākslu veidošanai.

Dejas nozares stratēģijas rezultāti īstermiņā un ilgtermiņā:

Kultūrpolitikas rezultāti izriet no izvirzītā politikas virsmērķa – apliecināt dejas jomas vērtību kultūrvidē un definēt rīcības virzienus daudzveidīgai un ilgtspējīgai dejas nozares attīstībai, kā arī konkurētspējai, lai veidotu augstāku dzīves kvalitāti ikvienam, saglabājot un attīstot Latvijas kultūras kapitālu un iedzīvotāju radošumu, balstoties tradīcijas, izcilības, daudzveidības, radošuma un pieejamības princīpos. Sasniedzamie politikas rezultāti ir:

- Nodrošināta plaša dejas nozares piedāvājuma pieejamība sabiedrībai;
- Nodrošinātas sabiedrības līdzdalības iespējas dejas nozares un dejas mākslas procesos;
- Nodrošināti priekšnoteikumi dejas nozares ilgtspējai un attīstībai;
- Nodrošināta dejas nozares talantu ataudze un nozarē strādājošo profesionālā izaugsme.

Dejas nozares stratēģijā definēto rezultātu īstenošanas izvērtēšanai nav iespējams norādīt rezultatīvos rādītājus, jo nozarei iztrūkst regulāras datu apkopošanas sistēmas. Liela daļa dejas nozares ir nevalstiskais sektors un brīvmākslinieki, kuru radošā darbība vāji atspoguļojas, vai izšķīst/sublimējas kopējā kultūras statistikā. Lai definētos rezultātus varētu izvērtēt, tie ir iedalīti sasniedzamos īstermiņā un ilgtermiņā.

Īstermiņā sasniedzamie rezultāti:

1. Nodrošināta plaša dejas nozares piedāvājuma pieejamība sabiedrībai:

- īstenotas aktivitātes nozīmīgu notikumu dejas nozarē popularizēšanai - Latvijas baletam 100; MIKC “Nacionālā Mākslu vidusskola” Rīgas Baleta skolai 90; Latvijas Kultūras akadēmijas Dejas programmai 25; Laikmetīgajai dejai 30, Deju svētkiem 75 (1948), skatuviskajai tautas dejai 135 (1889.), Latvijas Mūzikas akadēmijas horeogrāfijas nodaļai 50 (1977) uzsākta dejas norišu decentralizācija, piedāvājot dejas koordinatoru un mūsdienu kultūras mākslas ekspertu klātbūtni reģionos, lai veidotu dialogu starp kultūras centriem un profesionālās mākslas kompānijām, individuālajiem izpildītājiem.

2. Nodrošināti priekšnoteikumi dejas nozares ilgtspējai un attīstībai:

- izstrādāta “Dejas mājas” stratēģija, lai nodrošinātu telpas augstvērtīgam un profesionālam radošajam procesam un izrāžu sniegšanai, un rasta iespēja piesaistīt mēdžmenta resursus tās īstenošanai;

- sadarbībā ar VKKF Skatuves mākslas ekspertu padomi definētas dejas jomas prioritātes, kas veicinātu nozares attīstību un radošo daudzveidību. Projektu sekmīgai ekspertīzei palielināts dejas ekspertu skaits padomes ietvaros;
- radīti atbalsta mehānismi, kas veicinātu latviešu komponistu un horeogrāfu kopdarbu tapšanu un jaunu baletu radīšanu, kā arī laikmetīgas dejas un citu mākslas sadarbību;
- izstrādāti principi un nosacījumi, kā arī apzināta materiāli tehniskā bāze dejas nozares arhivēšanai un statistikas datu apkopošanai.

3. Nodrošināta dejas nozares talantu ataudze un nozarē strādājošo profesionālā izaugsme:

- izglītībā izstrādāti jauni dejas/profesiju standarti: baletdejojotājs, laikmetīgās dejas dejojotājs, horeogrāfs, hip-hop dejojotājs, hip-hop deju kolektīva repetitors;
- esošajās deju izglītības programmās integrēta “C trenera” kvalifikācijas zināšanas ar tiesībām pasniegt deju sporta novirzienus;
- rasta iespēja dejas pētniecības attīstībai.

Ilgtermiņā sasniedzamie rezultāti:

1. Nodrošināta plaša dejas nozares piedāvājuma pieejamība sabiedrībai:

- veicināta dažādu dejas žanru kopprojektu izveide;
- radīts mehānisms dejas sistemātiskai pieejamībai reģionos;
- radīts digitālā formāta dejas mākslas piedāvājums un nodrošinātas izrāžu translācijas tiešsaistē;
- radīts dejas mākslas piedāvājums jaunām, līdz šim maz apgūtām mērķa grupā: bērnu un jauniešu auditorijai, kā arī dejas izrādes specifiski auditorijai ar īpašām vajadzībām;
- notikusi mērķtiecīga komunikācija ar mazākumtautību organizācijām un kopienām, nodrošinot informācijas apriti un dejas piedāvājumu;
- veicināta dejas nozares specializēto mediju attīstība un nodrošināts dejas informācijas saturs vietējos medijos.

2. Nodrošinātas sabiedrības līdzdalības iespējas dejas nozares un dejas mākslas procesos:

- īstenoti pasākumi Vispārējo latviešu Dziesmu un Deju svētku un Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku secīgai sagatavošanai un norisei;
- veicināts atbalsts jaunrades procesam latviešu skatuviskajā tautas dejā;
- veicināts dialogs starp autentisko un skatuvisko tautas deju;
- attīstīta ideja par dejas muzeja izveidošanu;
- veicināta sadarbība ar sociālajām institūcijām un kultūras institūcijām kā radošās līdzdalības centriem;
- izveidota radoša dejas programma “Kultūras paka kopienas stiprināšanai”.

3. Nodrošināti priekšnoteikumi dejas nozares ilgtspējai un attīstībai:

- sadarbībā ar pašvaldībām un valsts institūcijām rasta iespēja telpu un tehniskajam nodrošinājumam horeogrāfijas produktu regulārai izrādīšanai, piemēram, vismaz vienu reizi sezonā;
- rasta iespēja un resursi menedžmenta kapacitātes stiprināšanai “Dejas mājai”, lai īstenotu plānoto radošo procesu un izrāžu darbību;
- sekmēta motivēta dejojāņu profesionālā izaugsme klasiskajā dejā, nodrošinot regulāru konkursu un meistardarbniecu procesu, un atbalstīta laikmetīgās dejas un mūsdienu deju profesionāļu iespēja piedalīties meistardarbniecās un rezidencēs;
- noticis atalgojuma pieaugums dejas jomā strādājošajiem, nodrošinot tā atbilstību kvalifikācijai;
- izstrādāts mehānisms sistemātiskai aktuālo dejas procesu dokumentēšanai un saglabāšanai;
- stiprināta un atbalstīta nozares organizāciju dalība starptautiskās organizācijās, sadarbības tīklos un veicināta to dalība starptautiskajos dejas tirgos, kā arī nodrošināta informatīva Latvijas dejas nozares popularizēšana ārvalstīs;
- radīti atbalsta mehānismi dejas viesizrāžu nodrošināšanai.

4. Nodrošināta dejas nozares talantu ataudze un nozarē strādājošo profesionālā izaugsme:

- izstrādāta pēctecīga dejas izglītības attīstības stratēģija, kas balstīta uz Latvijas un starptautiskā darba tirgus prasībām dejas nozarē;
- sekmēta formālās un neformālās izglītības sasaiste un saistība ar darba tirgu;
- izveidota konkurētspējīga un studentcentrēta augstākā izglītība dejas mākslā;
- nodrošināta nepilna laika augstākā izglītība bakalaura programmā dejas pedagogijā un horeogrāfijā;
- sadarbībā ar augstskolām rasta vienošanās par dejas pētniecības attīstību un studiju programmas izveidi;
- veicināta valsts apmaksātu prakses vietu nodrošināšana reģionos, izlīdzinot nevienmērīgo izglītības iespēju pieejamību dejā Latvijā;
- veikts dejas auditorijas pētījums un izveidota dejas nozares rezultatīvo rādītāju datubāze.

IX. DEJAS STRATĒGIJAS RĪCĪBAS PLĀNS

1. Dejas nozares piedāvājuma pieejamība

Mērķis atbilstoši Kultūrpolitikas pamatnostādņu 2022.–2027.gadam 1.rīcības virzienam un uzdevumiem: nodrošināt augstvērtīgu un sabiedrības vajadzībām atbilstošu dejas mākslas pakalpojumu pieejamību visiem Latvijas iedzīvotājiem un valsts piederīgajiem; nodrošināt, lai ikvienam Latvijas iedzīvotājam un valsts piederīgajam būtu pieejama dejas mākslai, neatkarīgi no indivīda dzīves vietas, rocības un citiem sociāli ekonomiskajiem parametriem; nodrošināt dejas mākslas piedāvājumu bērniem un jauniešiem; dejas mākslas reģionālā pieejamība, dejas mākslas pieejamība diasporām, mazākumtautībām un ārvalstu pilsoņiem; dejas mākslas piedāvājuma fiziskā pieejamību (kultūras pakalpojumu pieejamība cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem); auditorijas attīstība; dejas mākslas pieejamība digitālā vidē; dejas mākslas starptautiskā atpazīstamība; dejas mākslas auditorijas izpēte; dejas satura nodrošināšana medijos.

Uzdevums	Aktivitātes	Atbildīgie	Līdzatbildīgie	Finansējuma avots	Īstenošanas periods
1.1. Nozīmīgi notikumi Dejas nozarē					
1.1.1. Latvijas baletam 100	1.1.1.1. Īstenot JVLMA, LNOB, MIKC NMV RBS sadarbības projektus veļtūs Latvijas baleta 100gadei.	LNOB	KM, JVLMA, MIKC NMV RBS, RD	KM, LNOB, VKKF, RD	2023-2027
	1.1.1.2. Sagatavot un izrādīt Latvijas Nacionālā baleta simtgadei veļtū multimedīālu dejas projektu "Āetras stihijas".	LNOB	LNKC, KM, NVO	KM, VKKF, RD	2022-2027
1.1.2. MIKC "Nacionālā Mākslu vidusskola" Rīgas Baleta skolai 90	1.1.2.1. Izveidot un radīt MIKC "Nacionālā Mākslu vidusskola" Rīgas Baleta skolai 90. gadu jubilejas koncertu sadarbībā ar Latvijas Nacionālo operu un baletu.	LNOB, MIKC NMV RBS		VKKF, RBS, LNOB, KM	2022-2024
	1.1.2.2. Radīt jaundarbu, sadarbojoties ar visām MIKC "Nacionālā Mākslu vidusskolas" struktūrvienībām.	MIKC NMV RBS, JRMS, EDMS		MIKC NMV RBS; VKKF	2022-2027
	1.1.2.3. MIKC "Nacionālā Mākslu vidusskola" Rīgas Baleta skola sadarbībā ar Latvijas Kultūras akadēmiju izveidot portretfilmas par izcilām personībām, kuras strādājušas Rīgas Baleta skolā.	MIKC NMV RBS		MIKC NMV RBS; VKKF	2022-2024
	1.1.2.4. Izveidot digitālus un drukātus dokumentālus materiālus par MIKC "Nacionālā Mākslu vidusskola" Rīgas Baleta skolas vēsturi un tās izcilākajām personībām - pedagogiem, absolventiem un horeogrāfiem (I. Strodi, V. Bļinovu, M. Sizovu, V. Cukanovu u.c).	MIKC NMV RBS		MIKC NMV RBS; VKKF	2022-2027
	1.1.2.5. Izveidot mākslinieciski dokumentālu filmu par MIKC "Nacionālā Mākslu vidusskola" Rīgas Baleta skolas vēsturi.	MIKC NMV RBS		KM; VKKF	2022-2024

	1.1.2.6. Izveidot MIKC “Nacionālā Mākslu vidusskola” Rīgas Baleta skolas digitālā krātuvi, kurā būtu pieejama vispusīga informācija par vēsturiskajiem procesiem Latvijas baleta izglītības attīstībā.	MIKC NMV RBS	KM	KM, VKKF	2022-2024
1.1.3. Latvijas Kultūras akadēmijas Dejas programmai 25	1.1.3.1. Turpināt projektu “PLAKT” video formātā, iepazīstinot ar LKA Laikmetīgās dejas programmas absolventiem no sešām paaudzēm.	LKA	KM, LDIC, HA, PARTY, Tuvumi	KM, VKKF, RD	2023-2025
1.1.4. Laikmetīgajai dejai 30	1.1.4.1. Veidot retrospektīvus notikumus, akcentējot un izceļot žanra attīstību un sasniegumus trīsdesmitgadē.	PARTY	KM, LDIC, HA, PARTY, Tuvumi	KM, VKKF, RD	2023-2026
	1.1.4.2. Dejas mājas atklāšanai veltīti pasākumi, svinot laikmetīgās dejas jubileju.	HA, PARTY	KM, LDIC, HA, Tuvumi	KM, VKKF, RD	2023-2027
1.1.5. Nodrošināt un realizēt XXVII Vispārējos latviešu Dziesmu un XVII Deju svētkus, tajā skaitā atzīmējot Deju svētkiem 75	Svētku lieluzvedumu/ lielkoncertu realizācija saskaņā ar apstiprinātajām norišu programmām	LNKC	KM, pašvaldības	KM	2023
1.1.6. Nodrošināt un realizēt XIII Latvijas skolu jaunatnes Dziesmu un deju svētkus	Svētku lieluzvedumu/ lielkoncertu realizācija saskaņā ar apstiprinātajām norišu programmām	VISC	IZM, pašvaldības	IZM	2025
1.2. Dejas pieejamība Latvijā					
1.2.1. Iedzīvināt mehānismus dejas pieejamības uzlabošanai Latvijā.	1.2.1.1. Dejas nozarei sadarbībā ar Kultūras ministriju veidot komunikāciju un sadarbību ar reģionu kultūras norišu vietām un pašvaldībām.	KM, NVO	Latvijas pašvaldības, reģionālās koncertzāles un kultūras iestādes	KM	2023-2027
1.2.2. Nodrošināt dejas daudzveidību visā Latvijā.	1.2.2.1. Atbalstīt dejas festivālus “Starptautiskais Baleta festivāls”, “Baleta zvaigznes Jūrmalā”, “Starptautiskais Baltijas baleta konkurss”, “Vides deja”, “Laiks dejot”, “Rīga ON”; “Dejas diena”, “Jauna deja jaunā vietā”, Starptautiskais tautas deju festivāls “Sudmalīņas”	Nodibinājums “Dejas varavīksne”, Dzintaru koncertzāle, LBDĢ, Zvaigžņu aka, PARTY, RITMS, HA, LAUKKU, LNKC	LNOB, LKA, RBS, Latvijas pašvaldības un reģionālās koncertzāles	KM, VKKF, RD, pašvaldību finansējums	2023-2027
	1.2.2.2. Dejas piedāvājuma nodrošinājums Eiropas kultūras galvaspilsētas iniciatīvā.	Liepājas valstspilsētas pašvaldība	KM, VKKF	Liepājas valstspilsētas	2023-2027

			pašvaldība, KM, VKKF		
1.2.2.3. Veidot kopprojektus ar dažādām mākslinieciski augstvērtīgām dejas kompānijām Eiropā un pasaulē.	LNOB, RBS, LKA, JVMA, nozares NVO	KM, LNOB	KM, VKKF, pašvaldības, ārvalstu fondi	2023-2027	
1.2.2.4. Turpināt sadarbības ar Latvijas reģionu kultūras un mākslas iestādēm, sniedzot augstvērtīgas dejas izrādes un programmas: LNOB izrādes, Programma Deja u.c.	LNOB, HA, LAUKKU, Zvaigžņu aka, PARTY, Tuvumi	Latvijas reģionu kultūras un mākslas iestādes	VKKF, pašvaldības	2023-2027	
1.2.2.5. Nodrošināt JVLMA, LKA un MIKC NMV RBS dejas programmu audzēkņu un studējošo izrāžu pieejamību reģionu kultūras un mākslas centros.	JVLMA, LKA, MIKC NMV RBS	Latvijas reģionu kultūras un mākslas iestādes	VKKF, pašvaldības, JVLMA, LKA, MIKC NMV RBS	2023-2027	
1.2.2.6. Veidot digitālā formātā dejas piedāvājumu un nodrošināt izrāžu translāciju.	LNOB, HA, LAUKKU, Zvaigžņu aka, PARTY, Tuvumi, LNOB, RBS, LKA, JVMA	Latvijas reģionu kultūras un mākslas iestādes	VKKF, pašvaldības	2023-2027	
1.3. Dejas auditorijas attīstība					
1.3.1. Veikt dejas produktu auditorijas izpēti.	1.3.1.1. Veikt dejas produktu auditorijas pētījumu, gan no kultūras patēriņa, gan sabiedrības līdzdalības aspektiem.	KM	Nozares NVO pašvaldības, kultūras centri, deju kolektīvi	KM	2023-2027
	1.3.1.3. Attīstīt starptautiska mēroga informācijas pieejamību dejas jomā: tulkojumi, digitālu formātu pieejamība.	LDIC, nozares NVO	Starptautiskie sadarbības partneri	KM, VKKF, ārvalstu fondi	2023-2027
1.3.2. Nodrošināt dejas piedāvājumu bērniem un jauniešiem.	1.3.2.1. Veidot dejas notikumu piedāvājumu par aktuālāko problemātiku bērnu un jauniešu auditorijai.	LNOB, HA, LAUKKU, Zvaigžņu aka, PARTY, Tuvumi, LNOB, RBS, LKA, JVMA,	LNOB, HA, LAUKKU, Zvaigžņu aka, PARTY, Tuvumi, LNOB, RBS, LKA, JVMA	KM, VKKF	2023-2027
	1.3.2.2. Veidot izglītojošus notikumus par Latvijas dejas vēsturi ģimenēm - "Dzīvais Latvijas dejas arhīvs".	LDIC	Nozares NVO un institūcijas	VKKF	2023-2027

	1.3.2.3. Veidot baleta un laikmetīgās dejas, kā arī mūsdienu deju izrādes bērnu un jauniešu auditorijai.	RBS, LBDĢ, nozares NVO	LKK, Edmunda Veizāna deju skola	KM, VKKF, RD, pašvaldības	2023-2027
1.3.3. Nodrošināt dejas piedāvājumu mazākumtautībām un ārvalstu pilsoņiem.	1.3.3.1. Spēcināt komunikāciju ar mazākumtautību organizācijām un kopienām, nodrošinot informācijas apriti.	Nozares NVO un institūcijas, LDIC	Nozares NVO, mazākumtautību organizācijas	KM, VKKF, RD, pašvaldības	2023-2027
	1.3.3.2. Dejas piedāvājuma nodrošinājums kā daļa no tūrisma.	Nozares NVO un institūcijas, LDIC	Latvijas pašvaldības, tūrisma informācijas centri	KM, LIAA	2023-2027
1.3.4. Nodrošināt dejas piedāvājumu diasporai.	1.3.4.1. Nodrošināt daudzveidīgu dejas piedāvājumu diasporai, tajā skaitā gan translācijas, gan video formātos.	Nozares NVO un institūcijas, diasporas organizācijas	Biedrība 3x3, Latvijas institūts	SIF, KM, ĀM, IZM	2023-2027
1.3.5. Nodrošināt dejas piedāvājuma pieejamību auditorijai ar īpašām vajadzībām.	1.3.5.1. Dejas mākslas izrāžu veidošana auditorijai ar īpašām vajadzībām.	Nozares NVO un institūcijas	Apeirons, u.c. NVO	VKKF, SIF, ārvalstu fondu finansējums	2023-2027
1.4. Dejas satura mediju attīstība					
1.4.1. Nodrošināt dejas satura daudzveidību dažādos medijos.	1.4.1.1. Lai palielinātu dejas satura programmu veidošanu Latvijas Radio un Latvijas Televīzijā un citos plašsaziņas medijos, veicināt valsts finansējuma piešķiršanu medijiem noteikta apjoma dejas satura nodrošināšanai.	KM	SEPLP, NEPLP, LTV, LR, komercmediji	KM, VKKF	2023-2027
	1.4.1.2. Veicināt nozares specializēto mediju attīstību.	KM		KM, VKKF	2023-2027
	1.4.1.3. Nodrošināt Dance.lv Žurnāls darbību.	LDIC		KM, VKKF	2023-2027
	1.4.1.4. Sadarbību veidošana ar reģionālajiem medijiem. Veicināt vēsturisku raidījumu programmu paplašināšanu, iekļaujot dejas nozares pārstāvjus un to saistīti ar konkrētu reģionu.	Nozares NVO un institūcijas	KM, reģionu televīzijas, reģionu pašvaldības	Pašvaldības, VKKF	2023- 2027
2.Sabiedrības līdzdalība dejas nozares un dejas mākslas procesos					
Mērķis ir atbilstoši Kultūrpolitikas pamatnostādņu 2022.–2027. gadam otrajam rīcības virzienam audzināt gan dejas skatītāju, gan arī nākamos profesionāļus, lai sabiedrībai būtu pieeja dejas daudzveidība, kā arī iespēja līdzdarboties dejā ļoti dažādos tās līmeņos. Tās ietvaros tiek domāts par Latvijas iedzīvotāju iespēju iesaistīties dejas mākslas procesos atbilstoši indivīda kultūras vajadzībām: iedzīvotāju iesaiste Dziesmu un deju svētku kustībā; iedzīvotāju iesaiste skatuvisko tautu deju kustībā starp Dziesmu un deju svētku periodu; sadarbība ar sociālajām institūcijām un kultūras institūcijām kā radošās līdzdalības centriem; laikmetīgās dejas mākslas potenciāla izmantošana, radot sociāli aktīvu mākslu; mūsdienu dejas mākslas potenciāla stiprināšana sevišķi bērnu un jauniešu auditorijas uzrunāšanā; izveidot radošu dejas programmu Kultūras paka kopienu stiprināšanai, veicinot iesaisti mūsdienu procesos visā Latvijā; veicināt amatieru un profesionāļu sadarbību.					

Uzdevums	Aktivitātes	Atbildīgie	Līdzatbildīgie	Finansējuma avots	Īstenošanas periods
2.1. Vispārējo latviešu Dziesmu un Deju svētku un Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku tradīcijas stiprināšana un attīstība					
2.1.1. Nodrošināt pasākumus Vispārējo latviešu Dziesmu un Deju svētku un Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku secīgai sagatavošanai un norisei.	2.1.1.1. Īstenot noteiktās aktivitātes svētku nodrošināšanai atbilstoši Dziesmu svētku likumam un Dziesmu un deju svētku tradīcijas saglabāšanas un attīstības plānam.	LNKC, VISC	KM, IZM, pašvaldības	KM, IZM, pašvaldības	2023-2027
	2.1.1.2. Dziesmu un deju svētku tautas deju kolektīvu repertuāra apguves skates reģionu kultūras centros.	LNKC, VISC	Pašvaldības	KM, IZM, pašvaldības	2023-2027
	2.1.1.3. Latviešu skatuviskās tautas dejas jaundarbu pieejamība reģionos.	LNKC, VISC	Pašvaldības	KM, IZM, pašvaldības	2023-2027
	2.1.1.4. Secīga, profesionāla un kvalitatīva Dziesmu un Deju svētku sagatavošanas un norises nepārtrauktības nodrošināšana	LNKC, VISC	KM, IZM, pašvaldības	KM, IZM, pašvaldības	2023-2027
	2.1.1.5. Deju svētku norisei garantēta un kvalitatīva infrastruktūra kopmēģinājumu un lielkoncertu/lieluzvedumu norisei.	RD	KM, IZM	KM, IZM, RD	2023-2027
	2.1.1.6. Nodrošināta starpsvētku perioda kopdejošanas un jaunrades pasākumu norise.	LNKC, VISC, pašvaldības	KM, IZM	KM, IZM, pašvaldības	2023-2027
	2.1.1.7. Metodiskais darbs dejas kolektīvu darbības un repertuāra sagatavošanā un apgūšanā.	LNKC, VISC	KM, IZM	KM, IZM	2023-2027
	2.1.1.8. Veidot drukātus (fiziskus un digitālus) izdevumus par latviešu skatuviskās dejas spilgtākajām personībām - horeogrāfiem, izpildītājiem, pētniekiem u.c.	LNKC	KM, IZM	KM, VKKF	2023-2027
2.1.2. Nodrošināt atbalstu jaunrades procesiem latviešu skatuviskās dejas ietvaros.	2.1.2.1. Īstenot jaunrades deju konkursu skatuves latviešu dejas žanrā, lai papildinātu Latvijas deju repertuāru ar jaunām un augstvērtīgām horeogrāfijām un nodrošinātu Dziesmu un deju svētku attīstību, veicinot deju kolektīvu un horeogrāfu sadarbību un kalpojot par starta platformu jauniem autoriem.	LNKC, VISC	KM, IZM	KM, IZM, VKKF	2023-2027
2.1.3. Nodrošināt Dziesmu un dejas svētku tradīciju saglabāšanu un attīstība reģionos.	2.1.3.1. Nodrošināt nepārtrauktu māksliniecisko kolektīvu darbību, repertuāra sagatavošanu un apgūšanu reģionos.	LNKC, VISC, pašvaldības	KM, IZM	KM, IZM, pašvaldības	2023-2027
2.2. Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana, kopšana un aktualizēšana					

2.2.1. Nodrošināt dažādu formu deju vēstures liecību saglabāšanu, attīstību un pieejamību.	2.2.1.1. Veidot dialogu starp autentisko un skatuvisko dejā. Iespēja kopienām novērtēt un dalīties ar savu savdabību un mantojumu, to aktualizējot jaunos veidos. Iespēja profesionāļiem bagātināties no dažādām tradīcijām un par tām reflektēt savā mākslā.	LDIC, LAUKKU, LNKC	Kultūras NVO un institūcijas, pašvaldības	KM, VKKF, SIF, ārvalstu fondu finansējums	2023-2027
	2.2.1.2. Attīstīt iecerī par Dejas muzeja izveidošanu.	KM	Kultūras NVO un institūcijas	KM	2021-2027
2.3. Sabiedrības iesaiste dejas procesos un pasākumos					
2.3.1. Veidot sadarbību ar sociālajām institūcijām un kultūras institūcijām kā radošās līdzdalības centriem.	2.3.1.1. Izveidot radošu dejas programmu “Kultūras paka kopienu stiprināšanai”, veicinot iesaisti mūsdienu kultūras procesos visā Latvijā un diasporā.	KM	Nozares NVO, LM, izglītības iestādes, kultūras centri, pašvaldību sociālie dienesti, sociālo pakalpojumu sniedzēji, NVO, brīvmākslinieki, eksperti sociālajā darbā no Latvijas un ārvalstīm	KM, VKKF	2023-2027
	2.3.1.2. Mazāk aktīvo iedzīvotāju iesaiste mūsdienu kultūras procesos. Dažādu sabiedrības grupu dalība dejas izrādēs, projektos un iesaiste satura radīšanā, pievēršot uzmanību sabiedrībā aktuālām problēmām, mazāk pamanītām sabiedrības grupām.	Nozares NVO un institūcijas	KM	KM, VKKF	2023-2027
2.4. Amatieru un profesionāļu sadarbības veicināšana dejas piedāvājuma veidošanā					
2.4.1. Veicināt sadarbību starp dažādu dejas žanru amatieru un profesionālajām organizācijām.	2.4.1. Īpašu projektu veidošana Latvijas reģionos, kas apvieno dažādus dejas žanrus, izceļot reģionu īpatnības.	Nozares NVO un institūcijas		KM, VKKF, pašvaldības	2023-2027
	2.4.2. Meistarklases un nodarbības, dažādi projekti un sabiedrību iesaistošas iniciatīvas festivālu ietvaros un ārpus tiem.	Nozares NVO un institūcijas		KM, VKKF, pašvaldības	2023-2027
3. Dejas nozaru ilgtspējas attīstība					

Mērķis ir atbilstoši Kultūrpolitikas pamatnostādņu “Kultūrvalsts” 2022.–2027. gadam ceturtajai prioritātei, nodrošināt dejas nozarei nepieciešamos priekšnoteikumus attīstībai un jaunradei: dejas infrastruktūras attīstīšana – “Dejas mājas” izveide; dejas ekosistēmas stiprināšana - dejas jaunrades veicināšana; stiprināt iespējas profesionāli strādāt dejas mākslas jomā, saņemot par darbu pienācīgu un konkurētspējīgu atlīdzību; nodrošināt atbalsta instrumentu pieejamību dejas mākslas organizācijām, it īpaši nevalstiskajām organizācijām, un pašnodarbinātiem brīvmāksliniekiem; stimulēt darba tirgus iespējas dejas nozarē - valsts un reģionu laikmetīgās dejas kompāniju koncepta izstrādāšana; veicināt dejas mākslas norišu koordinētu decentralizāciju; dokumentēšana un arhivēšana dejas nozarē - arhīva uzkrāšana un aktualizēšana, kā arī aktuālo dejas procesu sistemātiska dokumentēšana; stiprināt Latvijas dejas mākslas starptautisko atpazīstamību un konkurētspēju.

3.1. Dejas nozares infrastruktūras attīstība

Uzdevums	Aktivitātes	Atbildīgie	Līdzatbildīgie	Finansējuma avots	Īstenošanas periods
3.1.1. Nodrošināt Dejas mājas izveidi un darbību.	3.1.1.1. Izstrādāt Dejas mājas stratēģiju, paredzot nodrošināt telpas augstvērtīgam un profesionālam radošajam procesam un produktam, telpu dejas nozares arhīvam, nozares informācijas punktam un mājvietu dejas biedrībām.	Nozares NVO	KM, kultūras institūcijas	KM, RD	20223-2022
	3.1.1.2. Pārskatīt valsts deleģētās funkcijas dejas jomā, lai nodrošinātu menedžmentu Dejas mājas pakāpeniskai stratēģijas īstenošanai.	KM	Nozares NVO	KM	2023-2023
	3.1.1.3. Sadarbībā ar Rīgas pašvaldību, izglītības iestādēm un valsts institūcijām rast iespēju telpu un tehniskajam nodrošinājumam horeogrāfijas produktu radīšanai un izrādīšanai (paplašinot programmu “JUMTS”), rodot iespēju vismaz vienam iestudējumam sezonā.	Nozares NVO, HA	KM, MIKC NMV, RD, LNOB, LNB, Kultūras nams Ziemeļblāzma, VEF kultūras pils, Kongresu nams, RSU aula, LNT, Dailes teātris	KM, RD, VKKF	2023-2027
	3.1.1.4. Sadarbībā ar Rīgas domi meklēt iespējamās lokācijas vietas Dejas mājai.	Nozares NVO	RD, KM	RD, KM	2023-2027
	3.1.1.5. Attīstīt ilgtermiņa sadarbību ar Rīgas cirku, veidojot dejas programmu cirkā ēkā un nodrošinot tajā 25% vietējās kopienas dejas mākslinieku izrādes no kopējā repertuāra.	HA, nozares NVO, VSIA “Rīgas Cirks”	KM	KM, RD, VKKF	2023-2027

	3.1.1.6. Ar ES struktūrfondu līdzekļu piesaisti veicināt nacionālas nozīmes kultūras institūciju infrastruktūras celtniecības un renovācijas projektus - Mežaparka Lielās estrādes trešā kārtā, Tabakas fabrikas projekts, Rīgas Cirka renovācija, Dailes, Valmieras drāmas un Leļļu teātru renovācijas projekti, LNOB renovācija, Arsenāla ēkas renovācija, Nacionālās Mākslu vidusskolas telpu renovācija, Daugavas stadiona rekonstrukcija, u.c., nodrošinot tajos dejas klātbūtni.	KM	FM, RD, LKA, VSIA "Rīgas Cirks", Dailes teātris, Valmieras drāmas teātris, Latvijas Leļļu teātris, LNOB, Latvijas Nacionālais mākslas muzejs	ES struktūrfondi, KM, pašvaldības	2023-2027
3.2. Dejas ekosistēmas stiprināšana					
3.2.1. Veicināt jaunrades procesus un inovatīvus projektus dejas nozarē.	3.2.1.1. Izveidot atbalsta mehānismus latviešu komponistu un horeogrāfu kopdarba atbalstam un jaunu baletu radīšanai.	VKKF, LNOB	KM, Nodibinājums "Dejas varavīksne", LBDĢ	KM, VKKF, LNOB	2023-2024
	3.2.1.2. Izveidot atbalsta mehānismus laikmetīgās dejas un citu mākslas nozaru sadarbībai, veicinot jaundarbu veidošanu.	VKKF	Nozares NVO	KM, VKKF	2023-2024
	3.2.1.3. Turpināt LNOB jauno horeogrāfu un izpildītāju jaunrades programmu "Jauno horeogrāfu meistardarbnīca - Iespējams" īstenošanu.	LNOB	JVLMA	VKKF, LNOB	2023-2027
	3.2.1.4. Motivēt dejojāņu profesionālo izaugsmi klasiskajā dejā, nodrošinot regulāru konkursu un meistardarbnīcu procesu.	LBDĢ, MIKC NMV RBS	LNOB	KM, VKKF, LNOB	2023-2027
	3.2.1.5. Atbalstīt un veicināt laikmetīgās dejas, kā arī mūsdienu deju žanru meistardarbnīcas, radošās laboratorijas un rezidences.	VKKF	Izglītības iestādes, kultūras un mākslas iestādes, nozares NVO	KM, VKKF, ārvalstu fondi	2023-2027
3.3. Atalgojuma jautājuma dejas nozarē attīstība					
3.3.1. Veicināt Dejas NVO ilgtspēju.	3.3.1.1. Turpināt attīstīt atbalsta mehānismus mākslinieku apvienībām un producentu organizācijām.	KM, VKKF	Nozares NVO	KM, SIF, RD, VKKF	2023-2027

	3.3.1.2. Turpināt attīstīt atbalsta mehānismus nozares atbalsta organizācijas, stiprinot dejas kopieni.	KM, VKKF	Nozares NVO	KM, SIF, RD, VKKF	2023-2027
3.3.2. Nodrošināt atbalstu brīvmāksliniekiem un nevalstiskā sektora darbiniekiem.	3.3.2.1. Rosināt radošās personas statusa un VKKF radošo personu dīkstāves atbalsta programmas tālāku attīstību un pilnveidi.	KM, VKKF	LRSP, nozares NVO	KM, VKKF	2023-2027
	3.3.2.2. Stiprināt NVO nozares darbinieku un brīvmākslinieku juridiskajos, nodokļu un autortiesību jautājumos (arodbiedrības darbs, grāmatvedības un juridiskie padomi brīvmāksliniekiem un apvienībām).	KM	LRSP, LKNVOA, nozares NVO	KM	2023-2027
3.3.3. Risināt atalgojuma jautājumu valsts pārvaldībā esošo kultūras iestāžu, kapitālsabiedrību darbiniekiem un pašvaldību kultūras iestāžu darbiniekiem	3.3.3.1. Panākt dejas jomā strādājošo atalgojuma pieaugumu un konkurētspēju, nodrošinot tā atbilstību kvalifikācijai.	KM, IZM, pašvaldības	Dejas padome, nozares NVO	KM, IZM, pašvaldības	2023-2027
	3.3.3.2. Pilnveidot latviešu skatuviskās tautas dejas, laikmetīgās dejas, baleta un mūsdienu deju kolektīvu vadītāju, pedagogu un horeogrāfu darba samaksu.	LNKC, VISC	KM, IZM, pašvaldības	KM, IZM, pašvaldības	2023-2027
3.3.4. Veicināt darba tīrgus iespējas dejas nozarē.	3.3.4.1. Izstrādāt laikmetīgās dejas kompānijas modeli un stratēģiju ar mērķi izveidot valsts laikmetīgās dejas kompāniju.	Nozares NVO	KM, RD, kultūras un mākslas iestādes	KM, RD	2023-2024
	3.3.4.2. Uzrunāt potenciālās pašvaldības, lai izveidotu reģionālās dejas kompānijas.	Nozares NVO	KM, pašvaldības	KM, pašvaldības	2023-2027
3.3.5. Izveidot efektīvu dejas nozares koordinācijas modeli.	3.3.5.1. Decentralizēt dejas norišu koordināciju, nodrošinot dialogu starp kultūras centriem un profesionālo mākslu.	KM	Reģionu kultūras un mākslas iestādes, nozares NVO	KM, pašvaldības	2023-2023
3.3.6. Pilnveidot dejas projektu finansēšanas sistēmu VKKF ietvaros.	3.3.6.1. Lai uzsāktu dejai pieejamā finansējuma korelāciju ar VKKF kopējā finansējuma izmaiņām, rosināt veidot pilotprojektu – VKKF mērķprogrammu visai dejas nozarei kopumā.	VKKF	KM, nozares NVO, Dejas padome	VKKF	2023-2022
	3.3.6.2. Rast iespēju palielināt dejas ekspertu skaitu VKKF projektu izvērtēšanā.	VKKF	Nozares NVO, Dejas padome	VKKF	2023-2022
3.4. Augstākā apbalvojuma profesionālajā dejas mākslā – “Dejas balva” attīstība					

3.4.1. Nodrošināt Dejas balvas procesa kvalitāti un attīstību.	3.4.1.1. Pilnveidot atzinības un apbalvojumu sistēmu par nozīmīgiem sasniegumiem kultūrā nacionālajā un starptautiskajā līmenī profesionālās dejas nozarē.	KM	LDIC, nozares NVO	KM	2023-2027
	3.4.1.2. Veicināt pētniecību profesionalitātes kritēriju izstrādāšanai dejas nozarē.	Nozares NVO un institūcijas	LDIC	KM	2023-2027
3.5. Dokumentēšana un arhivēšana dejas nozarē nodrošināšana					
3.5.1. Nodrošināt dejas nozares arhīva uzkrāšanu un aktualizēšanu.	3.5.1.1. Nodrošināt dejas nozares informācijas arhivēšanu un statistikas datu apkopošanu, personāļu arhīvu veidošanu, informāciju par Latvijas dejas aktivitātēm.	LDIC	KM, Rakstniecības un mūzikas muzejs, KISC	KM	2023-2023
3.5.2 Nodrošināt aktuālo dejas procesu dokumentēšanu un saglabāšanu.	3.5.2.1. Nodrošināt regulāru dejas aktivitāšu dokumentēšanu, kvalitatīvu izrāžu video filmēšanu.	Nozares NVO	KM	KM, VKKF, ES struktūrfondi	2023-2027
3.6. Dejas piedāvājuma eksporta attīstība					
3.6.1. Nodrošināt dejas piedāvājuma eksporta attīstību.	3.6.1.1. Latvijas dejas nozares informatīva popularizēšana ārvalstīs.	LDIC, nozares NVO un institūcijas	Ārvalstu partneri	KM, VKKF	2023-2027
	3.6.1.2. Stiprināt organizāciju dalību starptautiskās organizācijās un tīklos, atbalstīt un attīstīt jau esošās iniciatīvas - Baltijas dejas platforma, Baltijas dejas zīmols, Aerowaves, Kedja – stretch, GPS movement research, CID UNESCO, IBCF.	LDIC, HA, LBDĢ, PARTY	Ārvalstu partneri	KM, VKKF, ārvalstu fondi	2023-2027
	3.6.1.3. Atbalstīt dalību starptautiskajos tirgos. Veidot sadarbību ar LIAA (kultūras eksporta skauts; Pasaules dejas tirgus dalībmaksu segšana).	Nozares NVO un institūcijas	KM, LIAA	LIAA, KM, VKKF, Baltijas kultūras fonds	2023-2027
	3.6.1.4. Efektīvi izmantot Kultūras ministrijas starpresoru līgumu un programmu finansējuma iespējas dejas jomā starptautisku projektu īstenošanai ārvalstīs.	Nozare NVO un institūcijas	KM	KM	2023-2027
	3.6.1.5. Pilnveidot finansējumu dejas viesizrāžu nodrošināšanai ārzemēs.	KM, VKKF	Nozares NVO un institūcijas, Red Jacket	LIAA, KM, VKKF, Baltijas kultūras fonds	2023-2027
Virziens					
4. Kultūrizglītības attīstība					

Mērķis atbilstoši Kultūrpolitikas pamatnostādņu “Kultūrvalsts” 2022.–2027. gadam piektajai prioritātei, stiprināt izglītības kvalitāte dejas nozarē: nodrošināt pēctecību visos izglītības līmeņos; stiprināt izglītības saistīti ar darba tirgus vajadzībām; aktualizēt izglītības piedāvājuma starptautisko konkurētspēju; atbalstīt jauno talantu izaugsmi; stimulēt māksliniecisko jaunradi un radošo pētniecību; nodrošināt nozarē strādājošo profesionālās pilnveides un mūžizglītības iespējas; nodrošināt programmas un aktivitātes Latvijas sabiedrības, it īpaši bērnu un jauniešu izpratnes par Dejas mākslu veidošanai.

Uzdevums	Aktivitātes	Atbildīgie	Līdzatbildīgie	Finansējuma avots	Īstenošanas periods
----------	-------------	------------	----------------	-------------------	---------------------

4.1. Dejas izglītības, kas balstīta uz Latvijas un starptautiskā darba tirgus prasībām dejas nozarē, veicināšana

4.1.1. Veicināt pēctecīgu dejas izglītības attīstību, kas balstīta uz Latvijas un starptautiskā darba tirgus prasībām dejas nozarē.	4.1.1.1. Precizēt nepieciešamos kritērijus dažādu dejas žanru - baletmeistaru, repetitoru, pedagogu, treneru un citu speciālistu izglītības dokumenta sertifikāta/diploma iegūšanai.	IZM, KM	LNKC, VISC, JVLMA, LKA, RISEBA, LSPA, DU, LU, LiepU, LKK, RBS	IZM, KM	2023-2027
	4.1.1.2. Sekmēt formālās un neformālās izglītības saistību ar pieprasījumu darba tirgū.	IZM, KM	VISC, JVLMA, LKA, RISEBA, LSPA, DU, LU, LiepU, LKK, RBS	IZM, KM	2023-2027

4.2. Profesionālās ievirzes izglītības programmu pilnveide

4.2.1. Pilnveidot profesionālās ievirzes izglītības programmas.	4.2.1.1. Pilnveidot izglītības programmas atbilstoši noteiktajai profesionālās ievirzes programmas specialitātei.	LNKC, IKVD	Pašvaldības	Pašvaldības	2023-2024
	4.2.1.2. Profesionālās ievirzes izglītības iestādēs, kuras īsteno dejas programmu, noteikt izglītības programmas kvalitātes kritērijus izvēlētajā dejas žanrā.	LNKC, IKVD	Profesionālās ievirzes izglītības iestādes	Pašvaldības	2023-2024
	4.2.1.3. Organizēt Valsts konkursu dejā. Izstrādāt un noteikt Valsts konkursa sasniedzamos kvalitātes kritērijus.	LNKC	Profesionālās ievirzes izglītības iestādes	LNKC	2023-2027
	4.2.1.4. Veikt izpēti, analīzi un apkopot informāciju par “vienotu pamatskolas līmeņa deju skolu”, kur no 1. klases apgūst visus deju žanrus.	Dmitrijs Gaitjukevičs	Dejas padome, izglītības iestādes	KM	2023-2027

4.3. Profesionālās vidējās izglītības attīstība

4.3.1. Nodrošināt profesionālas vidējās izglītības programmu attīstību un profesiju standartu izveidi.	4.3.1.1. Izveidot profesijas standartus “Baletdejojājs”, “Laikmetīgās dejas dejotājs”, “Hip - hop dejotājs”, kā arī pārstrādāt profesijas standartu “Horeogrāfs”, “Deju kolektīva vadītājs” un “Deju kolektīva repetitors”, ievērojot deju žanru specializācijas.	LNKC	MIKC NMV RBS, Kultūrizglītības padome	LNKC, MIKC NMV RBS	2023-2024
	4.3.1.2. Pārskatīt un precizēt profesiju klasifikatorā ar dejas nozari saistītos jautājumus.	LNKC	Nozares NVO, izglītības iestādes, LM	KM	2023-2027
	4.3.1.3. Turpināt pilnveidot profesionālās vidējās izglītības programmas laikmetīgās dejas dejotāja un deju kolektīvu repetitora profesiju apguvei.	AKCMV MIKC NMV RBS	LNKC, KM	KM	2023-2025
4.4. Augstākās izglītības attīstība					
4.4.1. Nodrošināt konkurētspējīgu un studentcentrētu augstāko izglītību dejā.	4.4.1.1. Stiprināt kvalitatīvu augstākās profesionālās izglītības apguvi bakalaura, maģistra un doktora studiju līmenī JVLMA “Māksla” un Pedagoģijas programmās.	JVLMA	LKA, LKK, RISEBA	JVLMA	2023-2027
	4.4.1.2. Stiprināt kvalitatīvu augstākās profesionālās izglītības apguvi LKA skatuves mākslas katedras programmā “Laikmetīgā deja” bakalaura, maģistra un doktora studijās.	LKA	JVLMA, LKK, RISEBA	LKA	2022-2027
	4.4.1.3. Nodrošināt kvalitatīvu pirmā līmeņa augstākās profesionālās izglītības apguvi LKK studiju programmā “Deju kolektīva vadītājs”.	LKK	LKA, JVLMA	LKK	2023-2027
	4.4.1.4. Īstenot nepilna laika augstākās izglītības bakalaura programmas dejas pedagoģijā, horeogrāfijā.	JVLMA, LKK	LKA	JVLMA, LKK	2023-2027
	4.4.1.5. Sadarbībā ar mākslas augstskolām veicināt vienotas Dejas pētniecības un kritikas programmas izveidi maģistra studiju līmenī.	LKA, JVLMA, LMA	LU	JVLMA, LKA, LMA	2023-2027
	4.4.1.6. Analizēt un izvērtēt esošo izglītības iestāžu audzēkņu gaitas pēc absolvēšanas.	LNKC	IZM, KM, LKA, JVLMA, LMA, nozares NVO	IZM, KM	2023-2027
	4.4.1.7. Veicināt valsts apmaksātu prakses stundu skaitu izveidi LKA, LKK, JVLMA bakalaura programmas studentiem, strādājot Profesionālās ievirzes izglītības iestādēs reģionos.	LKA, JVLMA, LKK	LNKC, KM, Profesionālās ievirzes izglītības iestādes reģionos	KM	2023-2027

	4.4.1.8. Veidot ilgtspējīgu un plānveidīgu atbalsta programmu studējošo mākslinieciskās jaunrades darbu īstenošanai.	JVLMA, LKA, LKK	KM, VKKF	KM, LKKF	2023-2027
4.4.2. Nodrošināt izglītības iestāžu aprīkojuma mērķtiecīgu atjaunināšanu un modernizāciju.	4.4.2.1. Veicināt labvēlīgas vides nodrošinājumu studējošiem (telpu un tehniskais nodrošinājums, mācību plānojums).	LKA, JVLMA, RISEBA	KM, IZM	KM, IZM, JVLMA, LKA, RISEBA	2023-2022
4.5. Dejas pētniecības attīstība					
4.5.1. Nodrošināt dejas pētniecības attīstību.	4.5.1.1. Izvērst pētniecību dejas izglītības jautājumos.	Izglītības iestādes un nozares NVO	LNKC	KM, LNKC, VKKF	2023-2027
	4.5.1.2. Nodrošināt ārvalstu aktuālāko dejas nozares pētījumu un literatūras kvalitatīvus tulkojumus.	Izglītības iestādes un nozares NVO	LNKC	KM, LNKC, VKKF	2023-2027
	4.5.1.3. Veicināt starpaugstskolu sadarbību zinātniskā potenciāla apzināšanai izglītības sistēmas ietvaros.	LKA, JVLMA, LKK	Izglītības iestādes	LKA, JVLMA, LKK	2023-2027
	4.5.1.4. Veicināt fundamentālu pētījumu dejas mākslā izstrādi un publicēšanu.	LKA, JVLMA, LMA	LU, LU literatūras, folkloras un mākslas institūts, nozares NVO	LKA, JVLMA, LMA, IZM	2023-2027
	4.5.1.5. Izdot klasiskās un laikmetīgās dejas apguves metodiskos mācību līdzekļus fiziskā un digitālā formātā.	MIKC NMV RBS, LNKC	LBDĢ, nozares NVO	MIKC NMV RBS, LNKC, VKKF	2023-2025
4.6. Dejas popularizēšana dažādās auditorijās					
4.6.1. Īstenot radošās un izglītojošās aktivitātes dejas popularizēšanai.	4.6.1.1. Nodrošināt regulāru saskarsmi ar kultūras produktiem visiem izglītojamiem, stiprinot dejas piedāvājumu programmā "Latvijas skolas soma".	LNKC, nozares institūcijas un NVO	KM, IZM	LNKC, KM	2023-2023
	4.6.1.2. Attīstīt Dejas balvas bērnu un jauniešu žūrija darbību.	LDIC	MIKC NMV RBS, Dejas izglītības iestādes	KM	2023-2027
	4.6.1.3. Turpināt dejas izglītojošo programmu BBB (balets, balets, balets) arī Latvijas reģionos.	LNOB		LNOB, VKKF	2023-2027

	4.6.1.4. Izveidot izglītojošu programmu bērniem laikmetīgajā dejā.	Nozares NVO	Reģionu izglītības iestādes		2023-2027
	4.6.1.5. Turpināt MIKC NMV Rīgas Baleta skola piedāvāt izglītojošus projektus Latvijā, popularizējot baletu un Rīgas Baleta skolu.	MIKC NMV RBS	Reģionu izglītības iestādes	MIKC NMV RBS	2023-2027
	4.6.1.6. Popularizēt latviešu skatuvisko tautas deju, izmantojot dažādas platformas profesijas prestiža celšanai un interešu izglītības lomas palielināšanai Latvijas kultūrvēsturiskā mantojuma un kultūrvides saglabāšanā.	LNKC		LNKC, KM, VKKF	2023-2027
	4.6.1.7. Veikt izpēti un izstrādāt stratēģiju dejas stundu iekļaušanai vispārējā izglītībā paralēli sporta stundām.	Olga Žitluhina	Izglītības iestādes, KM, IZM		2023-2027
4.7. Tālākizglītība, profesionālās pilnveide un mūzikizglītības dejas nozarē attīstība					
4.7.1. Nodrošināt kvalitatīvu tālākizglītību, profesionālo pilnveidi un mūzikizglītību dejas nozarē.	4.7.1.1. Paplašināt tālākizglītības iespējas, izveidojot jaunas programmas, kursus un meistarklases.	VISC	KM, IZM, LNKC	KM, LNKC, IZM, VISC, VKKF	2023-2027
	4.7.1.2. Veicināt pieaugušo izglītības iespējas, sadarbojoties augstskolām, MIKC un kultūras institūcijām.	Augstskolas un nozares NVO	Izglītības iestādes, MIKC, kultūras institūcijas	NORDPLUS programma, KM	2023-2027
	4.7.1.4. Īstenot profesionālās kompetencēs balstītu latviešu skatuviskās tautas dejas vadītāju, pedagogu un horeogrāfu izglītību un mūzikizglītību.	LNKC	KM, IZM	KM, LNKC, IZM	2023- 2027
	4.7.1.5. Īstenot starptautiskus izglītojošus projektus, veicināt pedagogu un studentu pieredzes apmaiņu.	LKA, JVLMA, RISEBA	Nozares NVO	LKA, JVLMA, RISEBA	2023- 2027

X. STRATĒĢIJAS ĪSTENOŠANAS NOVĒRTĒŠANAS KĀRTĪBA

Dejas nozares stratēģijas izvirzīto mērķu un uzdevumu īstenošanas novērtēšana notiek Kultūrpolitikas pamatnostādņu darbības vidus posmā un beigu posmā. Līdz 2024. gada 1. aprīlim tiek nodrošināta nepieciešamā informācija kultūrpolitikas pamatnostādņu “Kultūrvalsts” 2022.–2027. gadam īstenošanas starpposma informatīvajam ziņojumam iesniegšanai Ministru kabinetā, bet līdz 2027. gada 1. aprīlim tiek sagatavota informācija gala ziņojuma iesniegšanai Ministru kabinetā. Nepieciešamības gadījumā Latvijas Dejas padome sagatavos grozījumus stratēģijā.